

Kasvun ja oppimisen lautakunta

24.09.2025

Kokoustiedot

Kasvun ja oppimisen lautakunta

Aika

24.09.2025 klo 17:30 - 22:48

Tauko

klo 19:56 - 20:05

Paikka

Kokoushuone Karamzin, Karaportti 1, Espoo

Läsnä

Laiho Mia	puheenjohtaja
Peltoniemi Noora	varapuheenjohtaja
Kurri Vanessa	jäsen
Hietanen-Tanskanen Ira	jäsen
Juvakoski Markus	varajäsen
Hokkanen Ari-Pekka	jäsen
Määttänen Petra	jäsen
Dookie Gyan	jäsen
Lievonen Mikko	jäsen
Hellström Martti	jäsen
Kokko Elina	jäsen
Taussi Liina	jäsen
Walls Mika-Erik	jäsen
Pesonen Aili	jäsen
Marttila Helena	kaupunginhallituksen varaedustaja
Katainen Mervi	kaupunginhallituksen puheenjohtaja
Tiihonen Olli	nuorisovaltuuston edustaja
Narvo-Akkola Merja	kasvun ja oppimisen toimialajohtaja
Nurmi Juha	perusopetuksen johtaja
Erma Tapio	toisen asteen koulutuksen johtaja
Mattila Virpi	varhaiskasvatuksen johtaja
Söderling Terhi	henkilöstön edustaja
Helin Erkki	tilakehityspäällikkö
Nääppä Roosa	johtava erityissuunnittelija
Toivonen Auli	johtava erityissuunnittelija
Nikko Susanna	viestintäpäällikkö
Yli-Luoma Emmi	erityissuunnittelija, sihteeri

Poistui klo 22.40 §:n 246
käsittelyn aikana.

Poistui klo 21.48 §:n 241
käsittelyn jälkeen.

Poistui klo 19.56 §:n 240
käsittelyn jälkeen.

Poistui klo 21.48 §:n 241
käsittelyn jälkeen.

Poissa

Sarasmaa Aleksi
Kantola Anu
Aaltonen Juri

Allekirjoitukset

Mia Laiho
puheenjohtaja

Emmi Yli-Luoma
sihteeri

Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty

Ira Hietanen-Tanskanen
pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan nähtävänäolo

Tämä pöytäkirja on julkaistu yleisessä tietoverkossa 01.10.2025

Käsitellyt asiat

Pykälä nro	Liite nro	Kokousasian otsikko	Sivu
§ 233		Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen	5
§ 234		Pöytäkirjan tarkastajan valinta	6
§ 235		Selostukset ja ilmoitusasiat	7
§ 236	1 - 3	Kasvun ja oppimisen lautakunnan lausunto kaupunginjohtajan investointikehyksestä	8
§ 237	4	Kasvun ja oppimisen lautakunnan lausunto Hannuksen siirtokelpoisen päiväkodin hankesuunnitelmasta	20
§ 238	5	Kasvun ja oppimisen lautakunnan lausunto Koivuviidan siirtokelpoisen päiväkodin hankesuunnitelmasta	23
§ 239	6	Kasvun ja oppimisen lautakunnan lausunto Puolarmetsän siirtokelpoisen päiväkodin hankesuunnitelmasta	26
§ 240	7	Tarveselvitys Pilke Laajalahden tilojen määräaikaisesta vuokrauksesta	29
§ 241	8	Pysyvä ratkaisu Kilon ja Keran alueen koulupalvelujen järjestämiseen (palautettu 21.5.2025)	31
§ 242	9, 10	Vuoden 2026 talousarvio ja vuosien 2027–2028 taloussuunnitelma	47
§ 243		Päätökset ja kirjelmät	54
§ 244		Suomenkielisen varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja toisen asteen viranhaltijoiden sekä peruskoulujen johtokuntien päätökset	57
§ 245		Oikaisuvaatimus 21.8.2025 kieli- ja kulttuuriryhmien opettajan valinnasta (ESPOO-03-1099-25)	60
§ 246	11	Lausunto valtuustoaloitteeseen yläkoulujen kahdeksan aamuista luopumiseksi	65
§ 247		Lausunto valtuustoaloitteeseen ohjausta varhaiskasvatusmaksujen tuloksetvityksen tekemiseen turhien perintäprosessien välttämiseksi	72
§ 248		Lausunto valtuustoaloitteeseen toisen asteen yrittäjyyskasvatuksen ohjelmasta	75

§ 233

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Päätös

Puheenjohtaja totesi kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Selostus

Kasvun ja oppimisen lautakunta oli kutsuttu koolle puheenjohtajan allekirjoittamalla 18.9.2025 päivätyllä jäsenille toimitetulla kokouskutsulla.

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

5/83

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 234

24.09.2025

§ 234

Pöytäkirjan tarkastajan valinta

Päätös

Pöytäkirjan tarkastajaksi valittiin Ira Hietanen-Tanskanen.

Asianumero 38/00.02.01/2025

Kasvun ja oppimisen lautakunta 24.09.2025 § 235

§ 235

Selostukset ja ilmoitusasiat

Valmistelijat / lisätiedot:
Yli-Luoma Emmi

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kasvun ja oppimisen toimialajohtaja Narvo-Akkola Merja

Kasvun ja oppimisen lautakunta merkitsee tiedoksi selostukset ja ilmoitusasiat.

Käsittely

Päätös

Ei selostuksia tai ilmoitusasioita.

Selostus

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

Tiedoksi

Asianumero 1117/02.02.00/2025

Kasvun ja oppimisen lautakunta 24.09.2025 § 236

§ 236

Kasvun ja oppimisen lautakunnan lausunto kaupunginjohtajan investointikehyksestä

Valmistelijat / lisätiedot:

Helin Erko

Toivonen Auli

Nääppä Roosa

Mattila Virpi

Nurmi Juha

Erma Tapio

etunimi.sukunimi@espoo.fi

Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä

Kasvun ja oppimisen toimialajohtaja Narvo-Akkola Merja

Kasvun ja oppimisen lautakunta toteaa lausuntonaan vuosien 2026–2035 investointiohjelmasta:

1

Investointiohjelmaan sisältyvät päiväkotien, koulu- ja lukiohankkeet vastaavat palvelutarpeen ennakoituun kasvuun investointikaudelle, mikäli yksityiselle varhaiskasvatukselle suunniteltu merkittävä osuus toteutuu.

2

Varhaiskasvatuksen palveluverkon kehittymistä tulee seurata vuosittain ja varmistaa riittävät varhaiskasvatuspaikat.

3

Päiväkotien ja koulujen hankkeiden aikataulut tulee ketjuttaa siten, että saatavilla on riittävät väistötilat ja olemassa oleva väistökapasiteetti voidaan hyödyntää täysmääräisesti.

4

Hankkeet on käynnistettävä investointiohjelman aikataulutuksen mukaisesti palvelutarpeeseen vastaamiseksi.

5

Olemassa olevien rakennusten peruskorjaustarpeita tulee tarkastella

vuosittain ja laatia investointiohjelman valmistelun tueksi pidempiaikainen korjaussuunnitelma myös perusopetuksen osalta.

Käsittely

Puheenjohtaja Laiho teki Wallsin, Lievosen ja Hietanen-Tanskasen kannattamana seuraavan muutosehdotuksen päätösehdotuksen kohtaan 1:

”Investointiohjelmaan sisältyvät päiväkotij- ja kouluhankkeet vastaavat palvelutarpeen ennakoituun kasvuun investointikaudelle, edellyttäen että yksityiselle varhaiskasvatukselle suunniteltu merkittävä osuus toteutuu. Lukiopaikkojen osalta investointisuunnitelma ei vastaa Espoon nuorten lisääntyneisiin lukiopaikkatarpeisiin. Uusien lukiopaikka- ja tilatarpeiden osalta on huomioitava myös lukioden alueellinen saavutettavuus. Erityisesti lukiopaikkojen vajaukseen Pohjois- ja Keski-Espoon alueella vastaisi Kuninkaantien lukion laajentaminen tai lisätilan hankkiminen läheltä nykyistä lukiota. Leppävaaran urheilupainotteiselle lukiolle tulee saada asianmukaiset tilat Leppävaaran urheilupuiston välittömästä läheisyydestä ja hankkeen suunnittelu tulee aloittaa.”

Kokko teki Wallsin, puheenjohtaja Laihon, Lievosen ja Hietanen-Tanskasen kannattamana seuraavan muutosehdotuksen päätösehdotuksen kohtaan 2:

”Varhaiskasvatuksen palveluverkon kehittymistä tulee seurata vuosittain ja varmistaa riittävät varhaiskasvatuspaikat. UUSIEN VARHAISKASVATUSPAIKKOJEN SUUNNITTELUSSA TULEE OTTAA HUOMIOON YKSITYISEN JA KUNNALLISEN VARHAISKASVATUSPAIKKOJEN SUHTEELLINEN JAKAUTUMINEN.”

Puheenjohtaja Laiho teki Wallsin ja Hietanen-Tanskasen kannattamana seuraavan lisäysehdoituksen päätösehdotuksen kohtaan 3:

”Lisätään sana turvallinen eli uusi muotoiluehdotus: Päiväkotien ja koulujen hankkeiden aikataulut tulee ketjuttaa siten, että saatavilla on riittävät ja TURVALLISET väistötilat ja olemassa oleva väistökapasiteetti voidaan hyödyntää täysmääräisesti.”

Walls teki puheenjohtaja Laihon ja Hietanen-Tanskasen kannattamana seuraavan lisäysehdoituksen:

”Lautakunta toivoo, että toimiala yhdessä Tilapalveluiden kanssa tarkastelee, huomioi sekä tarvittaessa tuo lautakunnalle riittävän varhaisessa vaiheessa vaihtoehtoisia esityksiä kustannusvertailuineen varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen tilatarpeisiin, kuten esimerkiksi siirtokelpoisia päiväkotij- ja koulutiloja. Lautakunta korostaa lisäksi, että erityisen tärkeää on varmistaa riittävien ja toimialan palvelutarpeen

kannalta optimaalisten Y-tonttien saatavuus kaikille toimialan tuleville tilahankkeille.”

Peltoniemi teki Wallsin, puheenjohtaja Laihon ja Hietanen-Tanskasen kannattamana seuraavan lisäysehdotuksen:

”Lautakunta toteaa, että päiväkot-, koulu- ja lukiohankkeiden palveluverkon suunnittelussa ja toteutuksessa myös selvityskohteiden osalta riittävä rahoitus tulee turvata, jotta tosiasiallista palvelutarvetta vastaava varhaiskasvatus- ja perusopetuspaikkojen sekä lukiopaikkojen määrä kyetään varmistamaan.”

Peltoniemi teki Wallsin, puheenjohtaja Laihon, Lievosen ja Hietanen-Tanskasen kannattamana seuraavan lisäysehdotuksen:

”Lautakunta toivoo huomioitavan investointiohjelmaan sisältyvien päiväkot-, koulu- ja lukiohankkeiden palveluverkon suunnittelussa, toteutuksessa ja peruskorjauksessa esteettömyyden toteutumisen kaikissa yksiköissä ja myös niin, että sekä aistiesteettömyys ja aistiystävällisyys sisältyvät esteettömyyssuunnitelmaan.”

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja Laiho tiedusteli, voidaanko puheenjohtajan muutosehdotus yksimielisesti hyväksyä. Koska sitä ei vastustettu, puheenjohtaja totesi sen tulleen yksimielisesti hyväksytyksi.

Puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko Kokon muutosehdotus yksimielisesti hyväksyä. Koska sitä ei vastustettu, puheenjohtaja totesi sen tulleen yksimielisesti hyväksytyksi.

Puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko puheenjohtajan lisäysehdotus yksimielisesti hyväksyä. Koska sitä ei vastustettu, puheenjohtaja totesi sen tulleen yksimielisesti hyväksytyksi.

Puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko Wallsin lisäysehdotus yksimielisesti hyväksyä. Koska sitä ei vastustettu, puheenjohtaja totesi sen tulleen yksimielisesti hyväksytyksi.

Puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko Peltoniemen lisäysehdotus yksimielisesti hyväksyä. Koska sitä ei vastustettu, puheenjohtaja totesi sen tulleen yksimielisesti hyväksytyksi.

Puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko Peltoniemen lisäysehdotus yksimielisesti hyväksyä. Koska sitä ei vastustettu, puheenjohtaja totesi sen tulleen yksimielisesti hyväksytyksi.

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta totesi lausuntonaan vuosien 2026–2035 investointiohjelmasta:

1

Investointiohjelmaan sisältyvät päiväkotij- ja kouluhankkeet vastaavat palvelutarpeen ennakoituun kasvuun investointikaudelle, edellyttäen että yksityiselle varhaiskasvatukselle suunniteltu merkittävä osuus toteutuu. Lukiopaikkojen osalta investointisuunnitelma ei vastaa Espoon nuorten lisääntyneisiin lukiopaikkatarpeisiin. Uusien lukiopaikka- ja tilatarpeiden osalta on huomioitava myös lukioden alueellinen saavutettavuus. Erityisesti lukiopaikkojen vajaukseen Pohjois- ja Keski-Espoon alueella vastaisi Kuninkaantien lukion laajentaminen tai lisätilan hankkiminen läheltä nykyistä lukiota. Leppävaaran urheilupainotteiselle lukiolle tulee saada asianmukaiset tilat Leppävaaran urheilupuiston välittömästä läheisyydestä ja hankkeen suunnittelu tulee aloittaa.

2

Varhaiskasvatuksen palveluverkon kehittymistä tulee seurata vuosittain ja varmistaa riittävät varhaiskasvatuspaikat. Uusien varhaiskasvatuspaikkojen suunnittelussa tulee ottaa huomioon yksityisen ja kunnallisen varhaiskasvatuspaikkojen suhteellinen jakautuminen.

3

Päiväkotien ja koulujen hankkeiden aikataulut tulee ketjuttaa siten, että saatavilla on riittävät ja turvalliset väistötilat ja olemassa oleva väistökapasiteetti voidaan hyödyntää täysmääräisesti.

4

Hankkeet on käynnistettävä investointiohjelman aikataulutuksen mukaisesti palvelutarpeeseen vastaamiseksi.

5

Olemassa olevien rakennusten peruskorjaustarpeita tulee tarkastella vuosittain ja laatia investointiohjelman valmistelun tueksi pidempiaikainen korjaussuunnitelma myös perusopetuksen osalta.

Lisäksi lautakunta toivoi, että toimiala yhdessä Tilapalveluiden kanssa tarkastelee, huomioi sekä tarvittaessa tuo lautakunnalle riittävän varhaisessa vaiheessa vaihtoehtoisia esityksiä kustannusvertailuineen varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen tilatarpeisiin, kuten esimerkiksi siirtokelpoisia päiväkotij- ja koulutiloja. Lautakunta korostaa lisäksi, että erityisen tärkeää on varmistaa riittävien ja toimialan palvelutarpeen kannalta optimaalisten Y-tonttien saatavuus kaikille toimialan tuleville tilahankkeille.

Lautakunta totesi, että päiväkotij-, koulu- ja lukiohankkeiden palveluverkon suunnittelussa ja toteutuksessa myös selvityskohteiden osalta riittävä rahoitus tulee turvata, jotta tosiasiallista palvelutarvetta vastaava varhaiskasvatus- ja perusopetuspaikkojen sekä lukiopaikkojen määrä kyetään varmistamaan.

Lautakunta toivoi huomioitavan investointiohjelmaan sisältyvien päiväkot-, koulu- ja lukiohankkeiden palveluverkon suunnittelussa, toteutuksessa ja peruskorjauksessa esteettömyyden toteutumisen kaikissa yksiköissä ja myös niin, että sekä aistiesteettömyys ja aistiystävällisyys sisältyvät esteettömyyssuunnitelmaan.

Selostus

Kaupunginjohtaja on antanut kesäkuussa kehyksen valmisteluohjeen, jonka pohjalta toimialat ja tulosalue vievät esitykset lautakuntien ja jaostojen käsiteltäväksi viimeistään syyskuun aikana. Kehysohjeen yhteydessä on annettu myös alustava 10 vuoden investointikehys. Lautakunnat ja jaostot tekevät esitykset kaupunginjohtajan talousarvioesityksen jatkovalmistelua varten.

Kaupunginhallitus käsittelee talousarvion kehystä ja vuoden 2026 veroprosentteja 6.10.2025. Valtuusto päättää Espoo-tarinasta, talousarvion kehyksestä ja vuoden 2026 veroprosenteista 20.10.2025. Kaupunginjohtajan talousarvioesitys julkaistaan 28.10.2025. Valtuusto päättää vuoden 2026 talousarviosta sekä vuosien 2027–2028 taloussuunnitelmasta 4.12.2025.

Lähtökohdat talousarviovalmisteluun ja kaupungin talouden epätasapaino

Kaupungin rahoituspohjan muutos ja toimintaympäristön epävarmuus heijastuvat vahvasti tulevien vuosien talouden suunnitteluun. Vuosien 2026–2028 talouden suunnittelua tehdään tilanteessa, jossa hyvinvointialueuudistus on muuttanut olennaisesti Espoon rahoituspohjaa. Verotuloja leikattiin uudistuksen yhteydessä merkittävästi enemmän kuin mitä sote-palvelujen järjestämiseen käytettiin rahoitusta. Samaan aikaan talouden alavireinen suhdanne ja työttömyyden kasvu hidastavat verotulojen kehitystä, jonka takia tänä vuonna ollaan jäämässä verotulotavoitteesta. Lisäksi käynnissä on valtionosuusuudistus, jonka on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2027 alusta. Uudistuksessa on merkittäviä riskejä Espoon taloudelle, sillä selvityshenkilöiden esityksen mukaan uudistus tulisi leikkaamaan Espoon rahoituspohjaa vuositasolla yli 60 milj. euroa. Uudistuksesta ei ole vielä päätöksiä, joten sen mahdollisia vaikutuksia ei ole voitu sisällyttää valmisteluun.

Kaupungin tulojen ja menojen kasvun välillä on merkittävä epätasapaino, joka tulee edellyttämään toimenpiteitä koko taloussuunnitelmakauden ajan. Kaupungin kasvun myötä palveluihin käytettävät menot kehittyvät nopeammin kuin tulot. Tämä asettaa haasteita sille, millainen kaupungin menojen kasvu voi tulevalla taloussuunnitelmakaudella olla. Menojen kasvua tulee hillitä, jotta kestävä talouden tasapaino voidaan saavuttaa. Tästä syystä tavoitteena on menojen kokonaiskasvun hidastuminen jokaisena taloussuunnitelmakauden vuotena.

Kaupungin talouden kehityksestä on laadittu erilaisia vuoteen 2035 ulottuvia skenaarioita. Vuosien 2026–2028 kehyskauden tulojen ja menojen sekä perusuran mukaisen vuosien 2029–2035 kasvun ja 10 vuoden investointikehysten mukaan lasketussa skenaariossa kaupungin rahavirta on yli 1,2 mrd. negatiivinen. Kaupungin vuosikate jää alhaiseksi ja tulos kääntyy negatiiviseksi, ollen negatiivinen koko taloussuunnitelmakauden. Tulorahoitus on riittämätön suhteessa investointien rahoitustarpeeseen. Kasvava investointitaso edellyttää voimakasta velkarahoitusta, mikäli tulorahoitusta ei taloussuunnitelmakauden aikana pystytä parantamaan.

Vuoden 2026 talousarviossa varauduttu kattavasti palvelutarpeisiin

Vuodelle 2026 on kehyksessä varauduttu n. 3,5 % menojen kokonaiskasvuun, joka on hyvin runsas huomioiden kaupungin heikkenevä tulokehitys. Menokehyksessä on huomioitu myös kaupungin sisällä olevia erityistarpeita. Tästä syystä erityisesti kasvun ja oppimisen toimialalle sekä elinvoiman tulosalueelle on varattu keskimääräistä suurempi kasvu kattamaan kasvavaa palvelutarvetta, työttömyyden hoitoa sekä siihen liittyviä kuluja.

Jo tässä vaiheessa on valmistelussa huomioitava, että seuraavien vuosien menojen kasvu suhteutetaan tulopohjan kehittymiseen ja investointien rahoituskykyyn. Se käytännössä tarkoittaa seuraaville vuosille maksimissaan n. 3,1–3,3 prosentin kasvumahdollisuutta. Tämä tulee ottaa huomioon jo vuoden 2026 valmistelussa ja palvelujen järjestämisessä tuleville vuosille.

Kehyksen valmisteluohjeessa kaupungin vuoden 2026 tulos on negatiivinen, - 22,9 milj. euroa ja tuloksen ennakoidaan pysyvän negatiivisena koko taloussuunnitelmakauden ajan. Talouden epätasapaino tulee edellyttämään lisätoimenpiteitä tuleville vuosille.

Mittavan investointiohjelman toteuttaminen jatkuu – lisäpanostuksia peruskorjauskorjaushjelmaan, elinvoimaan ja digikehittämiseen

Investointiohjelma laaditaan 10 vuoden jaksolle vuosille 2026–2035. Kaupunginjohtajan kehyksen valmisteluohjeen yhteydessä annettiin omaisuuslajikohtainen investointikehys vuosille 2026–2035, joka ohjaa investointiohjelman suunnittelua. Valmisteluprosessissa tarkennetaan ja päivitetään vuosittain kohteiden ajoitukset, huomioiden palvelutarpeen kehitys ja kokonaistaloudellisesti paras tuotantotapa. Taloussuunnitelmakauden 2026–2028 kohteet on ajoitettu tarkemmin, kun taas myöhemmin kaudelle sijoittuvien kohteiden ajoitukset tai toteutusmuoto tarkentuvat tulevinä vuosina.

Investointiohjelma pohjautuu valtuuston 4.12.2024 hyväksymään voimassa olevaan investointiohjelmaan vuosille 2025–2034. Investointiohjelmaan on valmistelun aikana päivitetty hankkeiden muuttuneita kustannus- ja ajoitustietoja sekä huomioitu tarpeelliset kriittiset uudet kohteet. Vuoden 2025 talousarvioneuvotteluissa lisätyt koulu- ja päiväkotikohteet on huomioitu ja ajoitettu suunnitelmiin siten, että päiväkotikohteita toteutetaan kaupungin omana palvelutuotantona tai vaihtoehtoisesti hakemalla toteutukseen joustavuutta ja tarjoamalla yksityiselle toimijalle. Tulevien vuosien uusista kohteista 10 varhaiskasvatuksen kohdetta tullaan tarjoamaan yksityisen toimijan toteutettavaksi. Tällä varmistetaan tarvittavien varhaiskasvatuspaikkojen toteuttaminen, markkinan kehittyminen ja toisaalta investointitarpeen hillitseminen. Kaupunkitasoisella prosessilla ja toimenpiteillä varmistetaan edellytykset yksityisen varhaiskasvatuksen osuuden kasvattamiseksi, valtuuston päättämän tavoitteen mukaisesti. Valtuusto on päättänyt osana Taloudellisesti kestävä Espoo -ohjelmaa, että yksityisen varhaiskasvatuksen osuus nostetaan vähintään 35 prosenttiin vuoteen 2029 mennessä. Investointiohjelman valmistelussa arvioidaan vuosittain edellytyksiä, markkinatilannetta ja varhaiskasvatuksen tilatarpeen alueellista kehitystä.

Kaupunki investoi edelleen voimakkaasti kasvuun ja peruskorjauksiin. Investointitaso on korkea ja nettoinvestoinnit ovat yli 400 milj. euroa vuonna 2026. Kaupunki investoi kaikkiaan 2,9 mrd. eurolla seuraavan 10 vuoden aikana. Lisäksi vuokratiloihin käytetään yli 400 milj. euroa.

Kaupunginjohtajan investointikehyksessä jo nyt mittavaan investointiohjelmaan on tehty lisäyksiä ja seuraavia keskeisiä muutoksia, jotka kasvattavat investointikehystä kokonaisuudessaan noin 230 milj. euroa:

1. Toimitilainvestointeihin on lisätty päiväkotien peruskorjausohjelmaan yhteensä 16 korjattavaa tai uudisrakennuksella korvattavaa päiväkotikohdetta.
2. Tilapalvelut-liikelaitos on arvioinut korjaustarpeessa olevat kohteet ja niiden ajoituksen 10 vuoden ohjelmakaudelle. Kokonaisuus lisää investointimenoja yhteensä noin 50 milj. eurolla.
3. Uusina koulukohteina lähivuosille on nostettu Nöykkiön ja Lähderannan koulujen peruskorjaus ja laajennus yhteensä 33 milj. euroa.
4. Elinvoiman uusina hankkeina ohjelmaan on lisätty Matinkylän uimarannan ja Kivenlahden kentän puku- ja huoltorakennukset. Lisäksi varaudutaan Espoonlahden uimahallin vuosittaisiin ylläpitokorjauksiin lähivuosina. Tapiolan uimahallin kustannusnousu on huomioitu hankkeen määrärahoissa.
5. Infrainvestointiohjelmaan on tehty päivityksiä ja kustannusarvioiden tarkastuksia. Ohjelmaan on lisätty urheilupuiston infrarakentaminen yhteensä n. 40 milj. euroa.

6. Muissa investoinneissa on huomioitu mm. Teatterin varustaminen ja esitystekniikka sekä IT-investoinneissa mm. palkanmaksujärjestelmän kilpailutus, KYT:n pääjärjestelmien uusintoja, oppilashallinnon pääjärjestelmän uudistus sekä työllisyyden digipalvelukehitys. Myös maanhankinnan varausta on korotettu. Lisäykset yhteensä 49 milj. euroa.

Länsiradasta sekä kaupungin hallinnon tilat yhteen kokoavasta espoolaisten talosta päätetään valtuustossa erikseen.

Investointikehys

Joulukuussa 2024 hyväksyttyyn investointiohjelmaan vuosille 2025–2034 lisättiin merkittävä määrä päiväkotij- ja koulukohteita. Näiden kohteiden aikataulutusta on tarkennettu valmisteilla olevaan investointiohjelmaan Tilapalvelut-liikelaitoksen kanssa huomioiden kaavoitusilanne, hankkeen kiireellisyys, hankkeen vaatima suunnittelu- ja rakennusaika sekä palveluntarve. Osa hankkeista perustuu olemassa olevaan tarpeeseen, joita tuleekin edistää mahdollisimman nopeasti.

Kasvun ja oppimisen palveluntarpeen pohjana on Espoon Tutkimus ja tilastot -yksikön tuottama suuralueittainen väestöennuste 2023–2033. Espoon väestön ennustetaan kasvavan noin 6000 asukkaan vuosivauhtia. Lasten määrän kasvu ei ole alueellisesti tasaista, vaan kasvaa nopeasti uusilla ja täydentyvillä alueilla. Nykyinen palveluverkko voi siten olla riittämätön paikkamäärältään ja/tai sijaita uusien asukkaiden palveluntarpeeseen nähden väärässä paikassa.

Tilapalvelut-liikelaitos vastaa peruskorjaushankkeiden esityksistä investointiohjelmaan. Investointiohjelmaan on lisätty peruskorjausohjelmaan yhteensä 16 korjattavaa tai uudisrakennuksella korvattavaa päiväkotikohdetta. Investointiohjelma ei sisällä vastaavasti koulujen peruskorjauksia, vaan suurin osa investointiohjelmaan lisätyistä koulukohteista perustuvat palveluntarpeeseen. Investointiohjelmaan on lisätty kaksi koulujen välttämätöntä peruskorjausta. Peruskorjaustarpeita tulee tarkastella vuosittain ja laatia investointiohjelman valmistelun tueksi pidempiaikainen korjaussuunnitelma.

Peruskorjausten viivästyessä mahdolliset hoitamattomat sisäilmaongelmat aiheuttavat merkittäviä ongelmia ja haasteita rakennuksia käyttävien viihtyvyyteen, terveyteen ja tuottavuuteen tai pahimmassa tapauksessa joudutaan turvautumaan hätäväistöihin. Hätäväistöratkaisut ovat erittäin hankalia järjestää, toimialalle kalliita, vaikuttavat heikentävästi kohteen toimintaan sekä lasten ja oppilaiden perheisiin ja heidän arkeensa.

Uudisrakentamisessa sekä peruskorjauksissa mahdollisine laajennuksineen tulisi päästä tasaiseen rytmiin, jolloin väistöjärjestelyt olisivat helpommat eivätkä aiheuttaisi merkittävää haittaa

toimintayksiköissä tehtävälle perustyyölle. Väistöjen suunnittelu edellyttää hankkeiden selkeää aikataulutusta. Aikatauluksissa tulee huomioida koko hankkeen vaatima aika aina kaavoituksesta käyttöönottoon saakka. Varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa on pysyviä väistötiloja, joiden keskeytyksetön hyödyntäminen vaikuttaa myös koko toimialan vuokratkustannuksia vähentävästi.

2030-luvulle ajoitettujen sekä investointikauden yli menevien hankkeiden edellytykset, tontinkäyttö ja tarvittavat kaavat tulee valmistella etukäteen ennen kuin varsinainen hanke käynnistyy. Kaavoituksen ja hankkeiden yhtäaikainen eteneminen hidastaa rakennushankkeen toteutusta ja aiheuttaa merkittävän aikatauluriskin.

Lisäksi on varmistettava, että investointimäärärahaesitykset huomioivat rakentamisen lisäksi myös muut kustannuksiin vaikuttavat tekijät, mukaan lukien rakennuskustannusten nousu.

Suomenkielinen varhaiskasvatus

Nykyinen varhaiskasvatuksen palveluverkko ei ole kysyntään nähden riittävä. Päiväkodit ovat jo tällä hetkellä erittäin täynnä, eikä vapaata kapasiteettia ole. Keväällä 2025 479 lasta oli sijoitettuna poikkeusjärjestelyin olemassa oleviin varhaiskasvatustiloihin, esimerkiksi perustamalla uusia ylimääräisiä ryhmiä liikuntasaleihin tai muihin päiväkodin yleisiin tiloihin. Samanaikaisesti esimerkiksi tiloihin liittyvien haasteiden vuoksi on myös välttämätöntä luopua joistakin pienistä ja epätarkoituksenmukaisista tiloista.

Arvioiden mukaan pienten alle 3-vuotiaiden lasten osuus ja määrä varhaiskasvatuksessa kasvaa, mikä vaikuttaa todelliseen käytössä olevaan kapasiteettiin ja tarvittavien ryhmätilojen määrään. Osallistumisasteen ennustetaan myös kasvavan edelleen.

Varhaiskasvatusikäisten määrän ennustetaan koko Espoon tasolla kasvavan tasaisesti koko investointikauden ajan. Kasvun ja oppimisen toimiala on arvioinut, että investointikaudella tarvitaan noin 7100 uutta varhaiskasvatuspaikkaa. Varhaiskasvatusikäisten määrän kasvun lisäksi vuosittaisissa arvioinneissa huomioidaan osallistumisaste, alle 3-vuotiaiden osuus sekä korvaavien paikkojen tarve ja nykyisten poikkeusjärjestelyjen määrä. Valmisteilla olevassa investointiohjelmassa ovat kunnalliset hankkeet kattavat noin 40 % tarvittavista uusista varhaiskasvatuspaikoista.

Yksityiset päiväkodit ovat osa palveluverkon kehittämissuunnitelmaa ja niiden osuutta pyritään kasvattamaan. Valtuusto on asettanut tavoitteeksi nostaa yksityisen varhaiskasvatuksen osuus 35 %:iin. Jotta tavoitteeseen päästään, talousarvioneuvotteluissa 2025 lisätyistä päiväkodeista 10 on siirretty selvityskohteisiin mahdollisesti yksityisten toimijoiden toteutettavaksi. Siirrolla tavoitellaan myös investointiohjelman

toteuttamiskelpoisuutta siten, että päiväkotien valmistuttua kustannukset toteutuvat palvelusetelijärjestelmän kautta korkeintaan julkisen tuotannon tasoisina tai hieman sitä edullisempina. Yksityisen varhaiskasvatuksen on jo ennen siirtoa laskettu kattavan osan kokonaispaikkatarpeen kasvusta. Kokonaisuudessaan yksityisen varhaiskasvatuksen tulisi kattaa 60 % uusista varhaiskasvatuspaikoista investointikaudella.

Yksityiset päiväkodit ovat pääsääntöisesti kunnallisia päiväkoteja pienempiä, joten niitä tarvitaan käytännössä kunnallisia hankkeita enemmän. Yksityiselle jäävä osuus tarkoittaisi vähintään 34 uutta yksityistä päiväkotia. Kasvun ja oppimisen toimiala pitää määrää suurena, ottaen huomioon esimerkiksi yksityisten päiväkotitoimijoiden mahdollisuudet investointeihin sekä yksityisille päiväkodeille soveltuvien tonttien vähyyden. Investointiohjelmaan sisältyvät kunnalliset päiväkotihankkeet vastaavat palvelutarpeen ennakoituun kasvuun investointikaudelle, mikäli yksityiselle varhaiskasvatukselle suunniteltu merkittävä osuus toteutuu. Yksityisen varhaiskasvatuksen palveluverkon kehittymistä tulee seurata vuosittain ja varmistaa varhaiskasvatuslain mukaiset palvelut kaikilla alueilla.

Joillekin kunnallisen varhaiskasvatuksen hankkeille ja suurimmalle osalle tarvittavista yksityisistä päiväkodeista ei ole osoitettavissa vielä paikkaa. Mahdollisia sijainteja on haettava yhdessä Kaupunkiympäristön toimialan kanssa. Kasvun ja oppimisen toimiala pyrkii omalta osaltaan varmistamaan, että uusille kaavoitettaville alueille tulee riittävät varaukset varhaiskasvatuksen palveluille.

Kasvun ja oppimisen toimialan huoleen kohteiden kunnosta ja kestävyydestä on päiväkotien osalta vastattu lisäämällä yhteensä 16 peruskorjattavaa tai uudisrakennuksella korvattavaa päiväkotikohdetta. Valmisteltavaan investointiohjelmaan sisältyvien sekä muiden väistöä vaativien päiväkotien korjausten aikatauluja tulee vielä tarkastella väistöjen näkökulmasta. Väistökäytössä olevat tilat eivät saa olla ole korjausten välissä pitkiä aikoja tyhjillään. Osalta peruskorjauskohteista puuttuu myös vielä väistötilat.

Suomenkielinen perusopetus

Perusopetusikäisten määrä kasvoi koko Espoon tasolla n. 5600 (ei sisällä ruotsinkielisiä) vuodesta 2014 vuoteen 2024. Perusopetusikäisten määrän ennustetaan pysyvän suunnilleen nykyisellään vuosikymmenen loppuun ja kääntyvän kasvuun 2030 luvulla. Kasvualueilla perusopetusikäisten määrä kasvaa merkittävästi jo nyt. Investointiohjelmaan syksyllä 2024 nostetut investoinnit perustuvat osin jo realisoituneeseen palveluntarpeeseen. Rakennushankkeen vaatiman ajan vuoksi osa kohteiden valmistelumisaikatauluista on palvelutarpeen kannalta myöhässä. Lisääntynyt palveluntarve johtuu voimakkaasta muuttoliikkeestä, ja oppilaita on tullut perusopetukseen ennakoitua enemmän.

Investointitarpeita on aikataulutettu tilakapasiteetin ja oppilasennusteen välisenä erotuksena huomioiden laajemmat asuinrakentamisen hankkeet alueellisesti. Oppilasennuste on johdettu kaupungin tutkimustoimen asukasennusteesta ja osin vanhentamalla nykyisistä ikäluokista. Oppilasennusteen ennustettavuutta on kehitetty huomioimaan paremmin alueelliset siirtymät oppilasalueiden välillä sekä huomioimalla muuttoliikettä aiempien vuosien perusteella. Koko Espoon tasolla suomenkielisen perusopetuksen oppilasmäärän ennustetaan kasvavan noin 1200 oppilaalla vuoteen 2034 mennessä. Oppilasmäärän ennustetaan pysyvän melko tasaisena 2020 luvun lopulle asti ja kääntyvän kasvuun 2030-luvun puolella.

Syksyllä 2024 lisätyt investointikohteet kattavat nykyisen oppilaspaikkatarpeen 2030-luvulle mennessä. Investointiohjelman lähivuosien aikataulutusta on tarkennettu yhdessä Tilapalveluliikelaitoksen kanssa palveluntarpeen sekä rakennushankkeen vaatiman ajan perusteella. Osa kouluista on jo nyt täynnä, ja rakennushankkeiden tuottama kapasiteetti palveluntarpeen näkökulmasta on myöhässä. Hankkeiden aikataulussa on pyrittävä pysymään.

Investointiohjelma sisältää suurien yksiköiden peruskorjauksia ja laajennuksia, jotka edellyttävät väistöjä. Rakentamisaikataulut osuvat erityisesti tämän vuosikymmenen viimeisille vuosille, ilman että uutta kapasiteettia on vielä käytössä. Investointiohjelmaehdotuksessa olevista hankkeista Lähderannan koulun ja Saarnilaakson koulun peruskorjaukset ja laajennuksien rakentaminen näyttää käynnistyvän ensimmäisenä. Erityisesti näiden koulujen hankkeiden aikataulussa pysyminen on tärkeää, jotta ei syntyisi tilannetta, että alkuvuosina väistökapasiteetti jää käyttämättä. Erityisesti vuodet 2028–2029 ovat haastavia väistöjen järjestämisen kannalta.

Oppilasennusteen toteutumista seurataan vuosittain ja tehdään tarvittavat muutosesitykset yhteistyössä Tilapalveluliikelaitoksen kanssa.

Lukiokoulutus

Lukioikäisten määrä ennustetaan kasvavan vuosikymmenen lopun kaikkina vuosina 2030 asti. Tämän jälkeen lukioikäisten määrän kasvu ennustetaan tasaantuvan hetkeksi.

Espoo-tarinan mukaan kaikissa kaupunkikeskuksissa on hyvät palvelut. Toisin kuin perusopetusta ei toisen asteen koulutusta (ml. lukiokoulutus) kuitenkaan pidetä alueellisena palveluna vaan kaupunkitasoisena palveluna. Siitä huolimatta on tarkoituksenmukaista, että lukiokoulutuksen yksiköitä ja riittävästi opiskelupaikkoja on kaikissa viidessä kaupunkikeskuksessa ja helposti saavutettavissa hyvien kulkuyhteyksien varrella. Tämä tukee omalta osaltaan myös kotouttamistavoitteen toteuttamista.

Yleislukiokoulutus toteutuu kaikissa viidessä kaupunkikeskuksessa. Sen sijaan lukioden painotukset, linjat ja erityislukioiden jakautuvat suunnitellusti eri kaupunkikeskuksiin. Tästä syystä ei ole tarkoituksenmukaista, että lukiokoulutus toteutettaisiin alueellisenä yhdenmukaisena koulutuksena, vaan kaupungin sisällä lukiolaisille luodaan valinnanmahdollisuus kiinnostuksen ja taipumusten mukaan.

Espoon kaupungin lukiopalveluiden palveluverkkoselvitystä päivitetään parhaillaan. Selvitys on tarkoitus käsitellä kaupunginjohtajan kanssa syyskuun puolivälissä. Palveluverkkoselvitys sisältää keskeiset tiedot lukiokoulutuksen tilatarpeista ja niiden toteuttamisesta muuttuvassa toimintaympäristössä. Selvityksessä esitetyt skenaariot ja ratkaisuvaihtoehdot muodostavat perustan lukiokoulutuksen tilatarpeiden arvioinnille ja investointiohjelman jatkovalmistelulle.

Uuden Kiviruukkiin sijoittuvan lukion rakennustyöt ovat käynnistyneet keväällä 2025. Kohde on valmistumassa kesäksi 2027. Espoon Yhteislyseon lukio, joka toimii tällä hetkellä Kutojantie 2:n väistötiloissa, siirtää toimintansa Kiviruukkiin, jossa toiminta käynnistyy lukukauden 2027–28 alussa. Kiviruukkiin sijoittuva lukio vastaa osin kasvavaan lukiolaisten määrään.

Lukiotoimen palveluverkkoselvityksen pohjalta mahdollisesti tulevat esitykset käsitellään yhteistyössä Tilapalvelut-liikelaitoksen kanssa ja tuodaan käsittelyyn investointiohjelman 2027–2036 valmistelussa.

Päätöshistoria

Liitteet

- 1 Investointikehys
- 2 Selvityskohteet
- 3 Vuokrahankkeet

Oheismateriaali

Tiedoksi

Asianumero 3398/10.03.02/2025

Kasvun ja oppimisen lautakunta 24.09.2025 § 237

§ 237

Kasvun ja oppimisen lautakunnan lausunto Hannuksen siirtokelpoisen päiväkodin hankesuunnitelmasta

Valmistelijat / lisätiedot:

Nääppä Roosa

etunimi.sukunimi@espoo.fi

Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä

Varhaiskasvatuksen johtaja Mattila Virpi

Kasvun ja oppimisen lautakunta

1

toteaa lausuntonaan hankesuunnitelmasta, että hankesuunnitelmassa otetaan huomioon näkemys hyvästä varhaiskasvatusympäristöstä.

2

edellyttää, että Espoon päiväkotien suunnitteluohjeet ja 8-ryhmäisen päiväkodin mallitilaohjelma ohjaavat suunnittelua.

3

pyytää Tilapalvelut-liikelaitosta aikatauluttamaan ja ketjuttamaan rakennukseen väistävien päiväkotien korjaukset.

4

pyytää Tilapalvelut-liikelaitosta tarkentamaan siirtokelpoisen päiväkodin valmistumisen väistötarpeen mukaisesti.

Käsittely

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Kasvun ja oppimisen lautakunta antaa lausunnon Hannuksen siirtokelpoisen päiväkodin 21.8.2025 päivätyistä hankesuunnitelmasta.

Alustava vuokra on 720 000 € vuodessa.

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

21/83

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 237

24.09.2025

Päätöshistoria

Liitteet

4 Hankesuunnitelma_Hannuksen siirtokelpoinen päiväkot

Oheismateriaali

Tiedoksi

Harju Marja
Martinsen Kimmo
Lehtinen Maija
Yrjölä Reijo
Laurila Mauri

Asianumero 3399/10.03.02/2025

Kasvun ja oppimisen lautakunta 24.09.2025 § 238

§ 238

Kasvun ja oppimisen lautakunnan lausunto Koivuviidan siirtokelpoisen päiväkodin hankesuunnitelmasta

Valmistelijat / lisätiedot:

Nääppä Roosa

etunimi.sukunimi@espoo.fi

Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä

Varhaiskasvatuksen johtaja Mattila Virpi

Kasvun ja oppimisen lautakunta

1

toteaa lausuntonaan hankesuunnitelmasta, että hankesuunnitelmassa otetaan huomioon näkemys hyvästä varhaiskasvatusympäristöstä.

2

edellyttää, että Espoon päiväkotien suunnitteluohjeet ja 6-ryhmäisen päiväkodin mallitilaohjelma ohjaavat suunnittelua.

3

pyytää Tilapalvelut-liikelaitosta aikatauluttamaan ja ketjuttamaan rakennukseen väistävien päiväkotien korjaukset.

4

pyytää Tilapalvelut-liikelaitosta tarkentamaan siirtokelpoisen päiväkodin valmistumisen väistötarpeen mukaisesti.

Käsittely

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Kasvun ja oppimisen lautakunta antaa lausunnon Koivuviidan siirtokelpoisen päiväkodin 21.8.2025 päivätyistä hankesuunnitelmasta.

Kasvun ja oppimisen lautakunta on hyväksynyt hankkeen tarveselvityksen 21.5.2025.

Valmisteilla olevassa investointiohjelmassa vuosille 2026–2035 Koivuviidan siirtokelpoisen päiväkodin vuokratiloille on varattu yhteensä 5 M€ vuodesta 2026 alkaen.

Vuoden 2025 talousarvioneuvottelulisäyksiin sisältyi kirjaus 13 päiväkodin lisäämisestä investointiohjelmaan siten, että hankkeet ovat valmiina viimeistään 2035. 3 kpl näistä nimeämättömistä päiväkodeista on päädytty toteuttamaan siirtokelpoisina ratkaisuna siten, että ne palvelevat myös väistökäytössä.

Hankkeen kuvaus ja kommentit jatkosuunnitteluun

Koivuviidan siirtokelpoinen päiväkotirakennus rakennetaan Tapiolan palvelualueelle osoitteeseen Koivuviita 9. Alue on tällä hetkellä puistoa ja asemakaavassa on osoitettu paikalle leikkikenttä, jota ei ole kuitenkaan toteutettu. Päiväkodin sijoittaminen paikalle vaatii luvan asemakaavasta poikkeamiseen.

Koivuviidan siirtokelpoinen päiväkotirakennus toteutetaan 6-ryhmäisenä. Päiväkodin rakenteellinen varhaiskasvatuspaikkojen määrä on yhteensä 126. Varhaiskasvatuspaikat palvelevat ainakin aluksi ensisijaisesti väistökäytössä.

Hankkeessa noudatetaan Tilapalvelut-liikelaitoksen ja Kasvun ja oppimisen toimialan yhteistyössä laatimaa Espoon kaupungin toiminnallinen päiväkotisuunnitteluohje -asiakirjaa ja Espoon päiväkotien mallitilaohjelmaa. Lausuttavana oleva hankesuunnitelma sisältää näiden suunnitteluohjeiden sekä päiväkotien pihasuunnitteluohjeen keskeisimmät toiminnalliset tavoitteet. Siirtokelpoisen päiväkodin tarve on vähintään 10 vuotta, joten näiden keskeisimpien toiminnallisten tavoitteiden tulee toteutua rakennuksen suunnittelussa.

Hankkeen aikataulu, laajuus- ja kustannustiedot

Hankesuunnitelman aikataulun mukaan Koivuviidan siirtokelpoisen päiväkodin käyttöönotto on 12/2026. Tapiolassa on useita päiväkotia, joissa on tunnistettuja väistöä vaativia korjaustarpeita. Korjaukset tulee aikatauluttaa ja ketjuttaa siten, että siirtokelpoisessa päiväkodissa ei ole pitkiä aikoja tiloja tyhjiä. Siirtokelpoisen päiväkodin valmistuminen tulee myös ajoittaa ensimmäisen väistön mukaisesti.

Koivuviidan siirtokelpoisen päiväkodin alustava laajuus on 1100 h² ja 1568 brm².

Alustava vuokra on 550 000 € vuodessa.

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

24/83

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 238

24.09.2025

Päätöshistoria

Liitteet

5 Hankesuunnitelma_Koivuviidan siirtokelpoinen päiväkot

Oheismateriaali

Tiedoksi

Harju Marja
Martinsen Kimmo
Lehtinen Maija
Yrjölä Reijo
Laurila Mauri

Asianumero 3400/10.03.02/2025

Kasvun ja oppimisen lautakunta 24.09.2025 § 239

§ 239

Kasvun ja oppimisen lautakunnan lausunto Puolarmetsän siirtokelpoisen päiväkodin hankesuunnitelmasta

Valmistelijat / lisätiedot:
Nääppä Roosa

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Varhaiskasvatuksen johtaja Mattila Virpi

Kasvun ja oppimisen lautakunta

1
toteaa lausuntonaan hankesuunnitelmasta, että hankesuunnitelmassa otetaan huomioon näkemys hyvästä varhaiskasvatusympäristöstä.

2
edellyttää, että Espoon päiväkotien suunnitteluohjeet ja 8-ryhmäisen päiväkodin mallitilaohjelma ohjaavat suunnittelua.

3
pyytää Tilapalvelut-liikelaitosta aikatauluttamaan ja ketjuttamaan rakennukseen väistävien päiväkotien korjaukset.

4
pyytää Tilapalvelut-liikelaitosta tarkentamaan siirtokelpoisen päiväkodin valmistumisen väistötarpeen mukaisesti.

Käsittely

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Kasvun ja oppimisen lautakunta antaa lausunnon Puolarmetsän siirtokelpoisen päiväkodin 21.8.2025 päivätyistä hankesuunnitelmasta.

Kasvun ja oppimisen lautakunta on hyväksynyt hankkeen tarveselvityksen 21.5.2025.

Valmisteilla olevassa investointiohjelmassa vuosille 2026–2035 Puolarmetsän siirtokelpoisen päiväkodin vuokratiloille on varattu yhteensä 6,6 M€ vuodesta 2026 alkaen.

Vuoden 2025 talousarvioneuvottelulisäyksiin sisältyi kirjaus 13 päiväkodin lisäämisestä investointiohjelmaan siten, että hankkeet ovat valmiina viimeistään 2035. 3 kpl näistä nimeämättömistä päiväkodeista on päädytty toteuttamaan siirtokelpoisina ratkaisuna siten, että ne palvelevat myös väistökäytössä.

Hankkeen kuvaus ja kommentit jatkosuunnitteluun

Puolarmetsän siirtokelpoinen päiväkotikoti rakennetaan Matinkylä-Olarin palvelualueelle, kortteli 22400, YS³-tontti (Puolarinportti 1). Paikalla sijaitsee nykyisin purettu Puolarmetsän sairaala ja alueella on tällä hetkellä väliaikainen frisbeegolfrata. Puolarmetsän alueella on vireillä asemakaavanmuutos, jossa on tavoitteena kaavoittaa alueelle uusia asuntoja ja julkisia palveluja. Asemakaavan valmistelu ei kuitenkaan tällä hetkellä etene, vaan odottaa Espoon yleiskaavan ratkaisuja. Tulevaisuuden suunnitelmien takia paikalle ei ole mahdollista toteuttaa pysyvää rakennusta.

Puolarmetsän siirtokelpoinen päiväkotikoti toteutetaan 8-ryhmäisenä. Päiväkodin rakenteellinen varhaiskasvatuspaikkojen määrä on yhteensä 168. Varhaiskasvatuspaikat palvelevat ainakin aluksi ensisijaisesti väistökäytössä.

Hankkeessa noudatetaan Tilapalvelut-liikelaitoksen ja Kasvun ja oppimisen toimialan yhteistyössä laatimaa Espoon kaupungin toiminnallinen päiväkotisuunnitteluohje -asiakirjaa ja Espoon päiväkotien mallitilaohjelmaa. Lausuttavana oleva hankesuunnitelma sisältää näiden suunnitteluohjeiden sekä päiväkotien pihasuunnitteluohjeen keskeisimmät toiminnalliset tavoitteet. Siirtokelpoisen päiväkodin tarve on vähintään 10 vuotta, joten näiden keskeisimpien toiminnallisten tavoitteiden tulee toteutua rakennuksen suunnittelussa.

Hankkeen aikataulu, laajuus- ja kustannustiedot

Hankesuunnitelman aikataulun mukaan Puolarmetsän siirtokelpoisen päiväkodin käyttöönotto on 12/2026. Matinkylä-Olarissa on useita päiväkotiteja, joissa on tunnistettuja väistöä vaativia korjaustarpeita. Korjaukset tulee aikatauluttaa ja ketjuttaa siten, että siirtokelpoisessa

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

27/83

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 239

24.09.2025

päiväkodissa ei ole pitkiä aikoja tiloja tyhjillään. Siirtokelpoisen päiväkodin valmistuminen tulee myös ajoittaa ensimmäisen väistön mukaisesti.

Puolarmetsän siirtokelpoisen päiväkodin alustava laajuus on 1430 hym² ja 2031 brm².

Alustava vuokra on 720 000 € vuodessa.

Päätöshistoria

Liitteet

6 Hankesuunnitelma_Puolarmetsän siirtokelpoinen päiväkot

Oheismateriaali

Tiedoksi

Harju Marja
Martinsen Kimmo
Lehtinen Maija
Yrjölä Reijo
Laurila Mauri

Kasvun ja oppimisen lautakunta 24.09.2025 § 240

§ 240

Tarveselvitys Pilke Laajalahden tilojen määräaikaisesta vuokrauksesta

Valmistelijat / lisätiedot:
Nääppä Roosa
Smeds Kati
Koiso-Kanttila Maija
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Varhaiskasvatuksen johtaja Mattila Virpi

Kasvun ja oppimisen lautakunta

1
hyväksyy tarveselvityksen liitteen ja selostuksen mukaisesti.

2
pyytää Tilapalvelut-liikelaitosta käymään tarvittavat vuokraneuvottelut.

3
esittää, että tarvittavat vuokrakustannukset lisätään talousarvioon alkaen vuodesta 2026.

Käsittely

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Pilke Laajalahdesta (kortteli 16091, Kivennavantie 21) esitetään alivuokrattavaksi tiloja määräaikaisesti kolmeksi vuodeksi ajalle 1.1.2026–31.12.2028. Rakennuksesta vuokrataan kuuden ryhmän tilat sekä osuus yhteisistä tiloista henkilökunnan käyttöön. Tilojen laskennallinen varhaiskasvatuspaikkojen määrä on 108. Lasten ryhmätilojen laajuus on n. 734 m², jonka lisäksi jyvitetään osuus yhteisistä tiloista. Alustava vuokra on 32 425 €/kk, joka tarkentuu lopullisissa vuokraneuvotteluissa. Vuokranantajan perimään vuokraan lisätään myös

Tilapalvelut-liikelaitoksen hallintopalkkio, joka vuonna 2026 on 1,48 euroa neliöltä kuukaudessa.

10-ryhmäinen päiväkotitoiminta on valmistunut vuonna 2017 ja siinä on yhteensä 192 varhaiskasvatuspaikkaa. Rakennus koostuu kahdesta erillisestä osasta, joilla on myös omat piha-alueet. Suomenkieliselle varhaiskasvatukselle vuokrattava osa on tällä hetkellä tyhjiä. Pilke Laajalahden toiminta jatkuu samanaikaisesti rakennuksen toisessa osassa.

Perustelut tilatarpeelle

Tapiolan varhaiskasvatuspaikkatilanne on tällä hetkellä erittäin haastava. Lapsia on sijoitettu ns. poikkeusjärjestelyin varhaiskasvatustiloihin esimerkiksi perustamalla saliryhmiä tai lisäämällä lasten ja hoito- ja kasvatushenkilöstön määrää nykyisissä ryhmätiloissa. Lisäksi koulujen tiloissa on tällä hetkellä esiopetusryhmiä, jotka olisi tarve siirtää varhaiskasvatukseen tiloihin. Tapiolan alueella on tällä hetkellä 87 lasta sijoitettu päiväkoteihin erilaisilla poikkeusjärjestelyillä, eikä poikkeusjärjestelyjen määrää pystytä enää lisäämään. Varhaiskasvatusikäisten lasten määrä kasvaa Tapiolan alueella noin 1400 lapsella vuoteen 2035 mennessä.

Hyväksyttyyn investointiohjelmaan sisältyy uutta kapasiteettia tuovia hankkeita, jotka tulevat helpottamaan alueen varhaiskasvatuspaikkatilannetta. Näistä ensimmäinen, Keltaperhon päiväkotitoiminta, valmistuu tämän hetken aikataulun mukaan loppuvuodesta 2028. Pilke Laajalahden tilojen vuokraus on välttämätöntä, jotta varhaiskasvatustilan mukaiset palvelut pystytään järjestämään ennen uuden kapasiteetin valmistumista. Vuokrasopimukseen on hyvä neuvotella myös jatko-optio, mikäli Keltaperhon päiväkodin aikataulu viivästyy.

Päätöshistoria

Liitteet

- 7 Pilke Laajalahden määräaikainen tilojen vuokraus_tarveselvityslomake

Oheismateriaali

- Pilke Laajalahti_sijainti

Tiedoksi

Lehtinen Maija
Laurila Mauri
Lähde Virpi

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

30/83

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 96

21.05.2025

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 241

24.09.2025

Asianumero 1558/12.01.01/2025

Kasvun ja oppimisen lautakunta 24.09.2025 § 241

§ 241

Pysyvä ratkaisu Kilon ja Keran alueen koulupalvelujen järjestämiseen (palautettu 21.5.2025)

Valmistelijat / lisätiedot:

Webb Jenny

Toivonen Auli

Kotiniemi Kari

Sarkio Katri

Lippo Asko

Kentala Kaisa

Helin Erko

etunimi.sukunimi@espoo.fi

Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä

Perusopetuksen johtaja Nurmi Juha

Kasvun ja oppimisen lautakunta päättää

1

perustaa Keran yläkoulun syyslukukauden 2026 alusta alkaen.

2

että Keran koulu toimii uudisrakennuksen valmistumiseen saakka Kutojantien 2 ja Nihtisillantie 3 tiloissa. Lukuvuoden 2027–2028 alusta alkaen Keran koulu siirtyy toimimaan Kutojantie 2:n tiloissa nykyisiin Espoon yhteislyseon lukiolta vapautuviin tiloihin.

3

että Kilonpuiston koulu toimii sekä Kilonpuiston koulun että Kutojantien ja Nihtisillantien tiloissa siihen saakka, kunnes koulun oppilasmäärä ja sarjaisuus mahdollistaa koulun toimimisen pelkästään Kilonpuiston koulun tiloissa. Lukuvuoden 2027–2028 alusta alkaen Kilonpuiston koulu siirtyy toimimaan Kutojantie 2:n tiloissa nykyisiin Espoon yhteislyseon lukiolta vapautuviin tiloihin.

Lisäksi lautakunta edellyttää, että Tilapalvelut-liikelaitos pitää huolta Kutojantien tilojen kunnosta, jotta ne ovat oppilaille ja henkilöstölle terveelliset ja turvalliset.

4

että siirtymävaiheen jälkeen Kilonpuiston koulu toimii kolmisarjaisena yhtenäisenä peruskouluna.

5

että ilmaisutaitopainotteinen opetus siirtyy Keran kouluun niin, että syksystä 2029 alkaen ilmaisutaitopainotukseen valittavat seitsemännen luokan oppilaat menevät Keran kouluun.

6

että autismiopetus jatkuu Kilonpuiston yhtenäisessä peruskoulussa.

7

että Keran koulun johtokunnan muodostamisesta päätetään myöhemmin erikseen.

Käsittely

Walls ehdotti puheenjohtaja Laihon, Pesosen ja Kurrin kannattamana asian jättämistä pöydälle.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja Laiho tiedusteli, voidaanko pöydällepanoehdotus yksimielisesti hyväksyä. Koska sitä vastustettiin, puheenjohtaja totesi, että siitä on äänestettävä.

Äänestyksessä pöydällepanon puolesta äänesti 12 jäsentä ja sitä vastaan 2 jäsentä.

Puheenjohtaja Laiho totesi kasvun ja oppimisen lautakunnan kahdellatoista äänellä kahta ääntä vastaan, päättäneen jättää asian pöydälle. Äänestysraportti on pöytäkirjan liitteenä.

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta:

Asia jätettiin pöydälle.

Selostus

Keran alueelle suunnitellaan kaupunginosaa 14 000 uudelle asukkaalle, joista arviolta 1 600–1700 on perusopetusikäisiä.

Kilon ja Keran alueen koulupalvelujen kehittämistä on käsitelty Kasvun ja oppimisen lautakunnassa 24.5.2023, 27.9.2023, 11.10.2023 sekä 13.12.2023. Lautakunta velvoitti, että lukuvuoden 2024–2025 aikana valmistellaan pysyvä ratkaisu Kilon ja Keran alueen koulupalvelujen järjestämiseksi (11.10.2023 § 152).

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 96

21.05.2025

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 241

24.09.2025

Valtuusto on talousarvion yhteydessä 4.12.2024 §115 päättänyt lisätä investointiohjelmaan Keran uuden yläkoulun ja nuorisotilan hankkeen alkamaan viimeistään vuonna 2028. Tällöin uusi koulurakennus olisi käytössä syyslukukauden 2030 alusta alkaen. Kasvun ja oppimisen lautakunta on hyväksynyt Keran koulun, päiväkodin ja nuorisotilan tarveselvityksen 21.5.2025 (§ 97).

Keran koulun perustaminen

Lautakunnalle ehdotetaan, että Keran yläkoulu perustetaan lukuvuoden 2026–2027 alusta, jotta uuden koulukiinteistön valmistuttua tilakapasiteetti on käytössä tarkoituksenmukaisesti. Keran koulun henkilöstön ja oppilaiden osallisuutta ja yhteisöllisyyttä vahvistetaan. Uudelle 1.8.2026 perustettavalle Keran koululle tulee laatia koulun toimintaa keskeisesti ohjaavat suunnitelmat koulun toiminnan käynnistämisen yhteydessä.

Uuden koulun perustaminen ja toiminnan organisointi vaatii suunnittelua ja työtä. Toiminnan järjestämistä helpottaa, että koululla on riittävä oppilas- ja henkilökuntapohja, jotta kaikki koulun toimintaan ja uuden koulun käyttöönottoon liittyvät tehtävät voidaan organisoida.

Uuden yksikön perustaminen ennen rakennuksen käyttöönottoa on tärkeää, jotta tulevilla loppukäyttäjillä on mahdollisuus osallistua rakennuksen ja tulevien oppimisympäristöjen kehittämiseen ja suunnitteluun. Uudet tilat ja kouluyksikön perustaminen vaativat toimintakulttuurin pitkäjänteistä kehittämistä ja sitoutumista.

Keran koulun rakenne

Syksystä 2026 alkaen vuosiluokat 7–9 toimivat Kutojantie 2:n ja Nihtisillantie 3:n tiloissa ilman painotuksia. Syksystä 2030 alkaen uuteen koulukiinteistöön sijoitetaan mahdollisesti myös alakoulun vanhimpia oppilaita, mikäli palvelutarve niin edellyttää.

Keran koulun johtamisrakenne

Keran koululla tulee olla toiminnasta vastaava rehtori. Lisäksi varmistetaan, että Kilonpuiston koululla on siirtymävaiheen ajan riittävät johtamisresurssit. Johtamisrakenne suunnitellaan yksityiskohtaisesti lautakunnan päätöksen jälkeen ja tarvittavat uudet vakanssit perustetaan talousarvion yhteydessä.

Keran koulun oppilaaksiotto

Keran kouluun otetaan suunnitelman mukaan ensimmäiset 7. vuosiluokan oppilaat syksyllä 2026. Keran kouluun ei siirretä oppilaita, joilla on

voimassa oleva koulupaikkapäätös 9. luokan loppuun asti jossakin toisessa koulussa.

1.8.2026: Keran koulun toiminta alkaa Kutojantiellä
2026–2027: Uuden koulukiinteistön suunnittelu
2028–2030: Keran koulun rakentaminen
Kesä 2030: Keran koulun toiminta siirtyy uuteen koulukiinteistöön

Tavoite on, että kukin koulu – Kilonpuiston koulu ja Keran koulu – voisi toimia yhdessä toimipisteessä mahdollisimman pian.

Ilmaisutaitopainotteisen opetuksen osalta on ratkaistava, säilyykö se Kilonpuiston koulussa vai siirtykö painotus kokonaisuudessaan Keran kouluun lukuvuoden 2030–2031 alusta, jolloin uuden kiinteistön hankesuunnittelussa voidaan huomioida ilmaisutaitopainotteisen opetuksen ja taiteen perusopetuksen tarpeet tiloille. Ilmaisupainotuksen siirtyminen Keran kouluun mahdollistaisi Kilonpuiston koulun rakenteen kolmisarjaisena yhtenäiskouluna. Siten ilmaisutaitopainotteinen opetus siirtyy Keran kouluun niin, että syksystä 2029 alkaen ilmaisutaitopainotukseen valittavat seitsemännen luokan oppilaat menevät Keran kouluun. Seitsemännen luokan ilmaisupainotukseen kuuluu vain yksi valinnaiskurssi. Lautakunnalle ehdotetaan, että syksyllä 2028 ilmaisupainotuksessa aloittaneet käyvät peruskoulun loppuun Kilonpuiston koulussa.

Keran koulun kiinteistöön tulee myös nuorisotilat, ja nuorisotoimi voisi hyödyntää ilmaisutaitopainotteisen opetuksen tiloja.

Kilonpuiston koulua koskeva siirtymävaihe

Syksystä 2026 alkaen Kilonpuiston koulun yläkouluosaa tulee pienentää, jotta koulu mahtuu yhteen kiinteistöön. Vakituisen henkilöstön asema turvataan, vaikka muutos merkitsee osalle opettajista sijoituskoulumuutoksia. Henkilöstömuutoksissa hyödynnetään tavanomaista henkilöstövaihtuvuutta ja muutoksissa noudatetaan henkilöstöpoliittisia periaatteita. Koululle varataan resurssia muutoksen tueksi.

Espoon yhteislyseon lukion siirtyminen Kiviruukkiin valmistuviin tiloihin kesällä 2027 vapauttaa tilakapasiteettia Kutojantiellä.

Syksystä 2025 alkaen siirtymävaiheen vuosittainen prosessi

Syksyn aikana Kilonpuiston koulun rehtori yhdessä henkilöstöään osallistaen suunnittelee seuraavana lukuvuonna tarvittavan henkilöstön. Oppilasmäärän muuttuessa niissä oppiaineissa, joissa opetettava tuntimäärä Kilonpuiston koulussa vähenee, aloitetaan keskustelut henkilöstön siirtymisistä Keran kouluun. Syksyisin ratkaistaan ketkä henkilöstöstä siirtyvät Keran kouluun. Vasta sen jälkeen tammikuussa

laitetaan avoimeen hakuun mahdolliset muut Keran koulussa tarvittavat virat ja toimet.

Kilonpuiston koulun oppilaaksiottoon kohdistuvat muutokset

Lautakunnalle ehdotetaan, että Kilonpuiston koulu muuttuisi siirtymävaiheen aikana kolmisarjaiseksi yhtenäiseksi peruskouluksi. Näistä yksi luokkasarja on kaksikielistä opetusta. Lisäksi koulussa toimivat vaativan tuen erityisluokat (autismiopetus). Tavoitteena on, että koulu pääsisi mahdollisimman pian toimimaan yksissä tiloissa Kilonpuiston koulun kiinteistössä.

Siirtymävaihe toteutetaan seuraavasti:

1. Kilonpuiston kouluun otetaan lähtökohtaisesti ensimmäiselle luokalle kaksi yleisopetuksen luokkaa ja yksi kaksikielisen opetuksen luokka alueen palvelutarpeen mukaisesti.
2. Kilonpuiston kouluun otetaan nykyistä vähemmän uusia oppilaita seitsemännelle luokalle.

Viimeiset ilmaisutaitopainotuksen oppilaat aloittavat Kilonpuiston koulun seitsemännellä luokalla syksyllä 2028 ja he jatkavat yläkoulun loppuun Kilonpuiston koulussa (Aikajana oheismateriaaleissa).

Vaihtoehdot Keran koulun ja Kilonpuiston koulun opetuksen järjestämiseksi lukuvuosina 2026–2030

1. Kutojantien tilojen käyttö

Kutojantien väistötilat ovat suomenkielisen perusopetuksen tulosyksikön toinen varsinainen väistötila Rehtorintien tilojen ohella. Rehtorintien tiloissa toimii Laurinlahden koulu. Kutojantien tiloja ennen Kilonpuiston nykyistä käyttöä ovat käyttäneet useat eri koulut, viimeisimpänä Tiistilän koulu. Kutojantien tiloissa toimii myös Espoon yhteislyseon lukio.

Kasvun ja oppimisen toimialajohtajan esityksestä Tilapalvelut-liikelaitoksen toimitilapäällikkö päätti 31.1.2025 (§3/2025 26/10.03.02/2025) jatkaa Sponda Investment Properties C Oy:ltä Sp-kiinteistöt Oy Kilo -nimisestä rakennuksesta noin 11 027 m2 suuruisen toimitilan vuokrausta osoitteesta Kutojantie 2, 02630 (myöhemmin Kutojantie 2) Espoo, 1.7.2025 alkaen. Vuokrasopimus on määräaikainen, voimassa 30.6.2030 saakka. Edellinen vuokrasopimus oli päättyvässä 30.6.2025. Kutojantie 2:n tiloja on hyödynnetty Kasvun ja oppimisen toimialalla väistökäytössä 1.7.2011 alkaen.

Kilonpuiston koulu käyttää myös Nihtisillantie 3:ssa sijaitsevia erikoisluokkia käsityön ja kotitalouden opetuksessa, vuokra-ala on

laajuudeltaan 708 m². Toimitilapäällikön vuokrauspäätöksessä kirjattiin, että vuokranantaja vastaa tarvittavista sopimuksen voimassa olon aikaisista viranomaisluvista kustannuksellaan. Vuokranantajaa kehoitettiin hakemaan uutta poikkeamispäätöstä siten, että uuden poikkeamispäätöksen voimassaoloaika kattaa koko vuokra-ajan, ja uutta määräaikaista, vuokratiloja koskevaa rakennuslupaa. Kaupunkisuunnittelujohtaja teki myönteisen poikkeamispäätöksen 17.4.2025 (Lupatunnus 2025–46). Päätös oli ehdollinen, hakijalta edellytettiin seuraavia turvallisuuteen, terveellisyyteen sekä kohteen käyttöön liittyviä toimenpiteitä:

- Rakentamislupavaiheessa tulee varmistaa, että jalankulku sekä pyörä- ja saattoliikenne on järjestetty turvallisesti kiinteistön alueella.
- Koulutiloille tulee toteuttaa pyöräpysäköintipaikkoja vähintään 1 pp / 50 k-m².
- Vähintään puolet vähimmäisvaatimuksen mukaisista pyöräpysäköintipaikoista tulee sijaita katetussa tilassa.
- Opetustoiminnan jatkuessa kiinteistöllä myös tulevana vuosina tulee rakentamislupavaiheessa varmistaa, että kiinteistön sisäiset liikennejärjestelyt ovat turvalliset ja toimivat.

Poikkeamispäätökseen on liitetty myös Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen sekä Espoon kaupungin ympäristönsuojelun palvelualueen myönteiset kannanotot. Pelastuslaitos kannanotossaan vaatii mm. varmistettavan kohteen pelastusturvallisuuteen liittyviä asioita, kuten palokellojen toimivuuden varmistaminen.

Rakentamislupahakemus, jossa haettiin jatkoaikaa käyttötarkoituksen pysyttämiseksi opetuskäytössä kymmeneksi vuodeksi, hyväksyttiin 4.7.2025 (Rakentamislupa 2025–467). Aiempien lupien yhteydessä on tehty rakennuslupaviranomaisen toimesta tarvittavat selvitykset ja tilat on loppukatselmoitu. Rakentamislupahakemuksen myönteinen päätös oli ehdollinen poikkeamispäätöstä mukailevin ehdoin. Viranomaispäätökset ovat hakijaa, tässä tapauksessa vuokranantajaa, sitovia. Varsinaiseen vuokrasopimukseen kiinteistön omistajan ja Tilapalvelut-liikelaitoksen välillä kirjattiin myös turvallisuuteen ja terveellisyyteen liittyviä ehtoja.

- Vuokranantaja vastaa siitä, että vuokralaiselle luovutettavat vuokrasopimuksen mukaiset tilat ovat vuokranantajan vastuulla olevien ominaisuuksien osalta terveelliset ja turvalliset koko vuokra-ajan ajan.
- Mikäli vuokrakohteeseen sisältyvissä tiloissa ilmenee vuokranantajan vastuulla olevista ominaisuuksista johtuvia sisäilmaongelmia, vastaa vuokranantaja korjauksista ja niihin liittyvistä kustannuksista, jolloin kyseinen tila saatetaan sopimuksen mukaiseen terveelliseen ja turvalliseen kuntoon. Vuokranantaja ei ole tällöin velvollinen muihin korvauksiin.

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 96

21.05.2025

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 241

24.09.2025

- Opetustilojen ilmamäärät lasketaan ja tuotetaan luokahuoneittain määritellyn henkilömäärän mukaisesti, jolloin tavoitteena on tavanomaisissa sääoloissa ja käyttötilanteissa terveellinen ja turvallinen sisäilmasto. Kohteessa toimivien koulujen rehtoreilla on käytössään tiedot ilmamääristä ja henkilömääristä luokittain.
- Vuokranantaja uusii tällä sopimuksella vuokrattavia tiloja (pl. liikuntahalli) palvelevan jäähdytyskoneen. Tämä korjaus tehdään vuokralaisen mukavuuden ja tilojen käytettävyyden takaamiseksi. Vuokranantaja vastaa jäähdytyskoneen toimivuudesta ja ylläpidosta.

Olosuhteiden seuraamista varten vuokrasopimuksessa vuokranantaja veloitettiin osana vuokranmaksua sisäilman jatkuvaan seurantaan. Ilman laatua mitataan jatkuvasti tiloissa olevilla sensoriyksiköillä. Mittaus tunnistaa olosuhteet ja haitta-aineet. Mittaus ei häiritse opetusta. Seurannan käyttöönotto ei tarkoita, että kohteessa olisi jo todennettuja ongelmia, vaan palvelun käytöllä halutaan varmistaa, että vuokranantaja voi mahdollisten olosuhteongelmien tullessa ilmi toimia nopeasti kerätyn tiedon pohjalta. Olosuhteiden mittaus antaa myös kiinteistönhuoltoon reaaliaikaista tietoa esimerkiksi lämpöolosuhteista tiloissa. Tällöin reagointi ei perustu pelkästään käyttäjäpalautteeseen vaan anturein mitattuun olosuhtetietoon.

Sisäilmaongelmia havaittaessa kohteessa noudatetaan Espoon kaupungin ratkaisumallia sisäilmaongelmissa. Jos työntekijä havaitsee toimitiloissaan huonosta sisäilmasta johtuvia ongelmia, tulee hänen olla yhteydessä esihenkilöönsä ja täyttää esihenkilön kanssa sisäilmasto-olosuhteet-kyselylomake, jonka esihenkilö liittää osaksi huoltokirjan palvelupyyntöä. Sisäilmasto-olosuhteista mahdollisesti oireilevia oppilaita pyydetään käyttämään kouluterveydenhuoltoa, jolloin kouluterveydenhuolto saa myös kohdekohtaista tietoa.

Vuokrasopimukseen sisällytettiin myös perusopetuksen käytössä olevien tilojen peruskorjauksia kiinteistössä. Kilonpuiston koulun käytössä olevia tiloja koskien luonnontieteen kokeelliseen sekä kuvataiteen opetukseen peruskorjattiin tilat 1. kerrokseen. Kiinteistön esteettömyyteen tehtiin myös parannuksia mm. sisäänkäyntien yhteyteen asennetuilla uusilla kyynärkytkimillä varustetuilla ovilla sekä ruokasalin kulun esteettömyyden parannuksilla.

Kilonpuiston koulun toimiessa Kutojantiellä on kartoitettu tarpeet oppimisympäristön toimivuuden parantamiseksi. Kiinteistölle on sovittu yhdessä vuokranantajan kanssa tehtäväksi seuraavat parannukset kesästä 2025 alkaen:

- Jäähdytyskoneen uusiminen
- Kahden luonnontieteen opetustilan ja varaston muutostyöt
- Kuvataiteen opetustila + varasto

- Esteetön sisäänkäynti sähköisillä avausmekanismeilla
- Asennuslattioiden levytys umpilattioiksi
- Luokkahenki-palvelun käyttö (reaaliaikainen olosuhdeseuranta)
- krs opiskeluhuollon tilojen eriyttäminen umpiseinällä (odotustila ei enää liikennealueella) sekä väliseinien tiivistys 4. krs
- krs opiskeluhuollon tilojen seinien läpivientien tiivistys ja ovien tarkastus, lämmityksen tarkistus
- Kirjoitustilan porrashuoneen oven vaihto
- Esteetön kulku ruokasaliin; le-nostimen kunnostus, ovien avauslaitteet, käsijohteiden lisääminen
- Portaiden askelkulmalistojen uusiminen eri puolilla taloa
- Seinäpintojen huoltomaalausta
- Savenpolttouunin vaatimat LVIS-työt

Liikunnanopetuksen ja välituntitoiminnan kehittämiseksi selvitetään hiekkatekonurmipintaisen liikuntapaikan rakentamismahdollisuutta Kutojantien kiinteistön yhteyteen.

Syksyllä 2024 kaikille Kilonpuiston koulun yläkoululuokkien oppilaille toteutetun tilojen viihtyisyyttä selvittäneen kyselyn tuloksena oppilaat kokivat Kutojantien tilat Kilonpuiston koulun tiloja hieman viihtyisämmiksi. Kyselyn aikana Kutojantiellä olivat kaikki 9. vuosiluokkien oppilaat sekä viisi 7. luokkaa.

2. Kaitaan koulu

Kaitaan lukion siirryttyä Matinkylään Kaitaan koulun tiloissa olisi vapaata tilakapasiteettia yläkoululuokkien oppilaiden väistötiloiksi. Kilon ja Keran alueelta julkiset liikenneyhteydet ovat toimivat. Kaitaan koulun tiloissa Kilonpuiston koulun yläkoulun oppilaiden opetus edellyttäisi erikoisluokkien lisärakentamista.

3. Vaihtoehtoiset ratkaisut Länsi-Leppävaaran alueella

Oppilaspaikkoja voidaan lisätä joko perustamalla uusia kouluyksiköitä tai laajentamalla nykyisiä pysyvillä tai siirtokelpoisilla rakennuksilla. Siirtokelpoinen rakennus, jossa on vain opetustiloja, edellyttää aina pääkoulua, jonka palveluihin se tukeutuu.

Oheismateriaalissa on esitetty kaikki Länsi-Leppävaaran Turuntien eteläpuolella olevat Y-tontit. Suurin osa niistä on rakennettuja tai koululle liian pieniä. Korttelissa 54053 sijaitseva Y-tontti on varattu Keran yläkoululle, jonka rakentaminen voi kunnallistekniikan keskeneneräisyyden vuoksi käynnistyä vasta 2028. Korttelissa 54083 sijaitseva Y-tontti on yleiskaavan vastainen ja merkitty osayleiskaavassa virkistys- ja asuinkortteleiksi. Alueen luontoarvot estävät koulun rakentamisen tontille.

4. Siirtokelpoiset tilat Kilonpuistossa

Länsi-Leppävaaran yläkoulutilat ovat tällä hetkellä riittämättömät ja niitä on jatkettu Kutojantien väistötiloilla. Jos Kutojantien väliaikaisista tiloista päätettäisiin luopua ja kattaa puuttuva paikkatarve siirtokelpoisella tilalla, tulisi Kilonpuistossa varautua kuusisarjaisen yläkoulun ja kolmen alakoulun lisäryhmän tiloilla vuosina 2026–2030. Tiloja ei tarvita Keran koulun valmistuessa 2030 kesällä. Laskelmassa on huomioitu, että erikoistiloja riittää myös autismikirjon opetukseen sekä kasvavan oppilasmäärän myös erityis-/valmistavan opetuksen ryhmille.

Kilonpuiston koulun johtokunta on tehnyt oman selvityksensä siirtokelpoisten tilojen kustannuksista 10.10.2023. Kaupungin ja johtokunnan selvitykset eroavat siten, että johtokunnan esityksessä lisätila on perusvarusteltua opetustilaa. Kaupungin suurempi mitoitus perustuu siihen, että koulun koon kasvattaminen riittäväksi edellyttää myös erikoisvarusteltuja opetustiloja. Erikoistilojen osalta esityksessä oli laskettu 45 h/vko tuntimäärä tiloille, mikä on epärealistista. Opetustilojen resurssia ei myöskään voi suoraan johtaa opettajien tuntiresurssista. Opetustilojen tilaresurssin tarve lasketaan opetustuntien määrästä huomioiden opetettavan aineen ryhmä koko.

Kilonpuiston koulu sijaitsee korttelissa 24168 YOS-korttelialueella. Koulun laajentaminen tai siirtokelpoisen sijoittaminen tontille ei ole mahdollista, sillä se ei mahdu tontille. Väliaikaisen koulurakennuksen sijoittamista korttelin eteläpuolella sijaitsevalle lähivirkistysalueelle (VL) on ehdotettu. Tontilla sijaitsee mm. koulun nykyinen pallokenttä. Voimassa oleva asemakaava ei mahdollista siirtokelpoisen koulun sijoittamista VL-alueella ja siirtokelpoisen rakennuksen sijoittaminen puistoalueelle edellyttää vähintään poikkeamispäätöstä. Poikkeamispäätökset tehdään aina vain esitettyjä suunnitelmia vasten, mikä edellyttäisi siirtokoulun suunnittelua ja siten suunnittelun edistäminen edellyttää hankepäätöstä.

Tilapalveluiden puitesopimuksessa siirtokelpoisten rakennusten vuokra-aika on määritelty vähintään 10 vuodeksi. Tällä pyritään tasaamaan kertainvestoinnin korkeat kulut riittävän pitkälle vuokra-ajalle. Syksyllä 2024 Valtuusto lisäsi merkittävän määrän koulujen rakennushankkeita investointiohjelmaan, joilla katetaan oppilasmaikavajausta sekä varaudutaan tulevaan kasvuun. Tämän hetken palvelutarpeen arvion perusteella investointiohjelman kohteet kattavat oppilasmaikatarpeen investointikauden yli. Jos siirtokelpoisen sekä Keran yläkoulun rakentamiseen päädytään, ja ne molemmat toimisivat 2030-luvulla, Länsi-Leppävaaran alueelle muodostuu merkittävästi ylimääräistä tilakapasiteettia. Tällä hetkellä ei ole tiedossa tarvetta, mihin siirtokelpoisen tiloja voitaisiin Keran valmistumisen jälkeen käyttää.

Siirtokelpoinen rakennus edellyttäisi Valtuuston investointipäätöstä. Hanke ei ole Valtuuston joulukuussa hyväksymässä investointiohjelmassa vuosille 2025–2034. Jos hanke lisätään valmisteilla olevaan investointiohjelmaan, se kasvattaa myös investointimenoja nykyisestään.

Siirtokelpoiselle koululle on laskettu tilaohjelma, jolla varmistetaan riittävä määrä opetus- ja erikoistiloja Kilonpuiston koululle siten, että kokonaisuus riittää 6 sarjaiselle yläkoululle ja 3 alakoulun perusopetusryhmälle. Laskelmassa on huomioitu nykyisen kiinteistön muutosmahdollisuudet sekä mahdolliset puuttuvat tilat.

Jos siirtokelpoisen ratkaisua edistetään, Kilonpuiston nykyisiä tiloja ei voida muuttaa samaan aikaan kolmisarjaiselle yhtenäiselle peruskoululle, koska eri koulukokojen tilatarve on erilainen eikä muutostöitä voida käynnistää.

Kevään käsittelyn jälkeen tilatarvetta on tarkasteltu siten, että siirtokelpoiseen sijoitettaisiin mahdollisimman pieniä tilavaatimuksia edellyttävät tilat, jotka ovat yleensä alakoulun tiloja. Vähimmilläänkin siirtokelpoiseen tarvitaan n.1500 hym2, mikä merkitsee noin 2250 m2 vuokra-alaa ilman liikuntatiloja. Jos siirtokelpoiseen liitetään pieni liikuntatila, sen koko kasvaa n. 1700 hym2, mikä merkitsee noin 2550 m2 vuokra-alaa.

Opetuksen järjestäminen nykyistä suuremmalla oppilasmäärällä edellyttäisi erityisesti lisää perusvarusteltuja tiloja alakoululle sekä yläkoulun teoriaopetukseen (OT3), sekä pienempiä tiloja oppimisen tuen järjestämiseksi (OT2 ja OT1). Lisäksi laskelmassa huomioitiin se, että nykyisen Kilonpuiston pienet esim. laaja-alaiseen erityisopetukseen tai oppilaanohjaukseen soveltuvat tilat ovat riittämättömät.

Perusvarusteltujen opetustilojen lisäksi kotitalouden ja käsityön tilat ovat jo nyt riittämättömät, ja opetusta järjestetään Nihtisillankujan tiloissa. Siirtokelpoiseen voidaan toteuttaa pienemmät tekstiili- ja tekniseen työhön soveltuvat tilat, joissa voidaan opettaa alakoulun oppisisältöjä. Suunnittelussa pitää huomioida, että teknisen työn lattia rakenne sekä talotekniikka poikkeavat yleisopetustiloista sekä tiloihin pitää järjestää huoltoyhteys.

Liikuntatuntien määrän kasvaessa nykyinen kaksilohkoinen liikuntasali jää liian pieneksi. Jos siirtokelpoiseen lisätään pieni sali, voidaan siellä järjestää erityisesti alakoulun tunteja. Vaihtoehtoisesti liikuntatunnit voidaan järjestää muualta.

Kotitalouden tilat jäävät myös hiukan vajaiksi kasvavalle oppilasmäärälle. Tilaohjelmaa on tarkennettu siten, että siirtokelpoiseen toteutettaisiin pieni kotitalouteen ja elämänhallinnan kursseihin tarkoitettu tila, jossa voidaan opettaa erityisesti pienryhmiä. Kasvava oppilasmäärä edellyttää myös tukitiloja opettajille siirtokelpoiseen rakennukseen (työtilat, monistaminen ym.)

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 96

21.05.2025

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 241

24.09.2025

Ruokasalia ei pystytä laajentamaan, mikä edellyttäisi luokkaruokailun järjestämistä, sillä ruokalan tilat eivät riitä nykyistä suuremmalle oppilasmäärälle. Pihaa ei pystytä laajentamaan oppilasmäärän kasvaessa. Pihan koko jää Espoon suosituksia pienemmäksi oppilasmäärän kasvaessa.

Oheismateriaalissa on arvioitu siirtokelpoisen rakennuksen koko kartalla. Nykyisen kentän koko on 50 * 95 m². Mikäli siirtokelpoinen rakennus tulisi kentälle, liikuntakentälle jäisi n. 1900 m² (38 m² * 50 m²) ja kentälle tulee rakentaa aita siirtokelpoisen rakennuksen sivulle. Kenttä ei vastaa alakoulun mitoitusta. Nykyisin kenttä on urheiluseurojen käytössä kouluaikojen ulkopuolella ja se jäädytetään talvisin. Kentän laajentaminen väliaikaisesti puiston länsiosiin ei olisi kestävä kehityksen mukaista mm. siksi, että se edellyttäisi puistopuiden kaatamista. Olevien puiden elinkaari katkaistaisiin lyhyeen, jolloin niiden hiilensidonta muuttuisi negatiiviseksi ja uusien puiden kasvaminen tilalle kestäisi pitkään.

Nykyisten tilojen sekä siirtokelpoisen rakennuksen vuokratkustannukset

Kutojantien 2 ja Nihtisillantien 3 tilojen vuosivuokra on 1 134 295,68 € vuodessa. Vuokraerittely on esitetty tarkemmin oheismateriaalissa.

Kutojantie 2:n ja Nihtisillantien 3:n tilojen vuokra sisältää kaikki ylläpitovuokraan kuuluvat elementit. Käyttäjä vastaa vuokran lisäksi ainoastaan käytösähkön kustannuksista.

Mahdollisen siirtokelpoisen rakennuksen kokonaisvuokratkustannusten arvioinnin osalta voidaan hyödyntää Espoossa käytössä olevien vastaavankokoisten siirtokelpoisten koulurakennusten vuokria. Taulukossa 2 on esitetty neljän siirtokelpoisen koulun vuokratkustannukset syyskuun 2025 tasossa. Vertailtaessa Kilonpuiston käyttämien tilojen, osoitteissa Kutojantie 2 ja Nihtisillantie 3, vuokraa taulukossa esitettyjen siirtokelpoisten koulurakennusten kanssa, on vertailulukuna käytettävä kokonaisvuokraa, tällöin vertailuluku pitää sisällään samat ylläpitovuokraan kuuluvat elementit, jotka Kutojantie 2:n ja Nihtisillantie 3:n osalta sisältyvät taulukossa 1 esitettyihin vuokratkustannuksiin.

Vertailtavuuden parantamiseksi Jupperin siirtokelpoisten koulujen käyttämä sähkö on poistettu vuosivuokrasta.

Vertailutaulukossa, joka on oheismateriaaleissa, ovat koulut ovat alakouluja. Siirtokelpoiset rakennukset on otettu opetuskäyttöön seuraavasti: Niipperin tyypikoulu 2017, Aarnivalkea ja Jupperi I 2019 ja Jupperi II 2020. Tarkempi erittely on oheismateriaalissa.

Kohteet eroavat toisistaan merkittävästi vuokratason kuin sisällön suhteen. Edullisin Jupperi I sisältää kaksitoista yleisopetuksen luokkaa, kalleimpaan Jupperi II:een sijoittuvat sitten käsityön, hallinnon sekä ruokalan ja keittiön tilat, jotka näkyvät myös vuokratasossa. Kohteiden vuokraneliömäärissä ei ole merkittävää eroa.

Jupperin vuokratiloihin ei ole laskettu erillisessä rakennuksessa olevaa liikuntatilaa oheistiloihin. Tällöin myös lämmityskustannukset ovat jääneet pois, koska lämmitys tulee Liikuntasalirakennuksen kautta. Niipperin ja Aarnivalkean kohteet ovat alakouluja, joista lähtökohtaisesti löytyvät tilat alakoulun tarpeisiin, pois lukien liikuntatilat oheistiloihin. Todettava toki on, että siirtokelpoisissa kouluissa käsityön, varsinkin teknisen työn, tilat ovat normaalia koulurakennusta vaatimattomammat.

Kilonpuiston koulun yhteyteen rakennettavan siirtokelpoisen koulun kustannustasoa voidaan arvioida edellä mainittujen kohteiden vuokratasoon - tarkempi erittely on oheismateriaalissa.

Kohteiden neliövuokrien keskiarvo on 36,86 €/m²/kk (neliöillä painotettuna 36,12 €/m²/kk), jota voidaan tässä tapauksessa käyttää vertailtaessa 2250 neliön siirtokelpoisen kustannuksia Kutojantie 2:n ja Nihtisillantie 3:n kustannuksiin. Huomattava on, että tässä vertailuluvussa ei ole huomioitu mahdollisten erikoistilojen rakentamista, jotka nostavat siirtokelpoisen rakennuksen neliövuokraa arviosta.

Kilonpuiston siirtokelpoisen koulun arvioidut vuokratilakustannukset olisivat tällöin 82 935,00 € vuokausessa, vuodessa 995 220 €, kymmenessä vuodessa 9 952 200 €.

Kilonpuiston siirtokelpoisen koulun osalta huomiotta jäävät kohteen perustamiskustannukset, joiden arviointi on vaikeaa, ellei mahdollista puuttuvien lähtötietojen takia. Siirtokelpoisen koulurakennuksen edistäminen edellyttää päätöstä sen toteuttamisesta ja vasta sen jälkeen tilaa voidaan suunnitella tarkemmin. Vasta tällöin perustamiskustannusten osalta voidaan tehdä tarkempaa arviota niiden suuruudesta.

Tilapalvelut-liikelaitoksesta saatujen karkeiden arvioiden mukaan perustamiskustannukset liikkuvat 500 000 euron molemmin puolin. Perustamiskustannuksiin tässä lasketaan suunnittelu, liittymät sekä tarvittavat kaivuutyöt. Arvio on karkea, mutta suuntaa antava. Koska hankkeessa on paljon epävarmuustekijöitä ja se edellyttää erilaisia hallinnollisia päätöksiä, on epävarmaa, saadaanko tilaa käyttöön syksyksi 2026 tai onko sen toteuttaminen ylipäättään mahdollista.

Tilapalveluiden puitesopimuksessa siirtokelpoisten rakennusten vuokra-aika on määriteltä vähintään 10 vuodeksi. Tämän lisäksi Espoon kaupunki

joutuu joka tapauksessa edelleen maksamaan tilavuokraa Kutojantien ja Nihtisillantien tiloista vuokrasopimuksen mukaan 2030 saakka.

Kilon siirtokelpoinen koulu voidaan luonnollisesti nimensä mukaisesti siirtää toisaalle, jossa koulupaikoista on pulaa. Tällöin on huomioitava siirron kertaluontoiset kustannukset, jotka arviolta olisivat 700 000–1 000 000 euroa. Tällöin haasteena on edelleen siirtokelpoiselle rakennukselle soveltuvan tontin löytyminen.

Lausunnot

Kilon koulun ja Kilonpuiston koulun johtokunnilta, henkilöstöltä ja oppilaskunnilta sekä Espoon kaupungin nuorisovaltuustolta pyydettiin lausunnot Kilon ja Keran alueen koulupalvelujen järjestämisestä koskien 16.4.2025. Vastausaikaa annettiin 7.5.2025 saakka. Lausunnon jättivät Kilon koulun johtokunta ja henkilöstö, Kilonpuiston koulun johtokunta, henkilöstö ja oppilaskunta sekä Espoon kaupungin Nuorisovaltuusto. Lausunnot ovat oheismateriaaleina.

Johtokunnat

Kilon koulun johtokunta

Kilon koulun johtokunta puoltaa Keran koulun perustamista. Johtokunta ei halua ottaa kantaa Keran koulun rakenteeseen ilmaisutaitopainotteisen opetuksen osalta.

Johtokunta pitää tarpeellisena lykätä päätöstä Kutojantien kiinteistön käytöstä vuosina 2026–2030 vuosiluokkien 7.–9. opetukseen ennen laajojen sisäilma- ja rakennetutkimusten suorittamista kiinteistössä sekä ilmanvaihdon korjaamista kiinteistössä.

Kilonpuiston koulun johtokunta

Kilonpuiston koulun johtokunta puoltaa Keran koulun perustamista, mutta vaatii, että Keran koulu perustetaan vasta silloin, kun uusi koulukiinteistö on valmistunut, jotta oppilaat voivat suorittaa oppivelvollisuutensa asianmukaisissa tiloissa.

Johtokunta esittää lausunnossaan, että vuosien 2025–2030 aikana Kilon alueen perusopetuksen tarvitsema lisätila tulee järjestää Kilonpuiston koulun hiekkakentän yhteyteen siirtokoulurakennuksilla, jolloin alakoulua voitaisiin laajentaa ja yläkoulu pysyisi ennallaan.

Henkilöstö

Kilon koulun henkilöstö

Kilon koulun henkilöstö pitää Keran koulun perustamista myönteisenä asiana. Henkilöstö ilmaisee huolensa nykyisten Kilon koulun oppilaiden osalta väliaikaistiloina toimivan Kutojantien kiinteistön kunnosta ja soveltuvuudesta perusopetuskäyttöön, erityisesti liikunnanopetuksen

kannalta. Henkilöstö toivoo toimivampaa vaihtoehtoa tai parannustoimenpiteitä Kutojantien kiinteistössä.

Kilonpuiston koulun henkilöstö

Kilonpuiston koulun henkilöstön lausunnossa on eri näkemyksiä.

Autismiopetuksen henkilöstö puoltaa autismiopetuksen jatkumista Kilonpuiston koulussa, jotta oppilaille syntyisi mahdollisimman vähän muutoksia. Lisäksi autismiopetuksen henkilöstö puoltaa koulun kolmisarjaisuutta.

Alakoulun ja yläkoulun opettajat puoltavat kolmisarjaisuutta joustavien opetusjärjestelyiden toteuttamiseksi opetussuunnitelman ja oppimisen tuen edellyttämällä tavalla.

Kolme yläkoulun opettajaa puoltaa vähintään nelisarjaisuutta molemmat painotukset säilyttäen.

Oppilaskunnat

Kilonpuiston koulun oppilaskunta

Kilonpuiston koulun oppilaskunta kannattaa vaihtoehtoa säilyttää Kilonpuiston koulun sarjaisuus ennallaan.

Espoon Nuorisovaltuusto

Espoon Nuorisovaltuusto kannattaa lausuntopyynnössä esitettyä vaihtoehtoa, jossa Kilonpuiston koulusta muodostettaisiin kolmisarjainen yhtenäinen peruskoulu ja ilmaisutaitopainotteinen opetus siirtyy Keran kouluun tulevaisuudessa.

Johtopäätökset

Edellisessä lautakuntakäsittelyssä lautakunnan pyytämät tarkennukset on lisätty esityslistatekstiin. Selvitysten perusteella päätösehdotuksia ei ole tarpeen muuttaa oleellisilta osilta.

Lautakunta on päättänyt Keran koulu tarveselvityksestä ja sille on investointiohjelmassa määräraha. Koulu on järkevää perustaa kesästä 2026 alkaen, jotta koulun toimintakulttuuri, uuden rakennuksen suunnittelu ja loppukäyttäjien omistajuus toteutuvat parhaiten, uuden koulurakennuksen tilat ovat valmistuessaan tarkoituksenmukaisessa käytössä ja kolmisarjainen Kilonpuiston koulu pääsee toimimaan yksissä tiloissa mahdollisimman pian.

Vuosina 2026–2030 Kutojantien ja Nihtisillantien tilojen käyttö on kokonaisuuden kannalta perustellumpaa kuin siirtokelpoisten tilojen rakentaminen, koska kokonaiskustannukset vuosilta 2026–2036 ovat edullisemmat, siirtokelpoisen koulutilan luvansaamiseen liittyy riskejä, eikä siirtokelpoisille tiloille olisi tarvetta Keran koulun valmistumisen jälkeen.

Lisäksi yleisenä linjana vastaavissa tilanteissa on ollut, että käytetään olemassa olevaa tilakapasiteettia, eikä ylimääräisiä siirtokelpoisia koulutiloja rakenneta.

Päätöshistoria

Kasvun ja oppimisen lautakunta 21.05.2025 § 96

Päätösehdotus

Esittelijä
Perusopetuksen johtaja Nurmi Juha

Kasvun ja oppimisen lautakunta päättää

1
perustaa Keran yläkoulun syyslukukauden 2026 alusta alkaen.

2
että Keran koulu toimii uudisrakennuksen valmistumiseen saakka Kutojantien tiloissa.

3
että Kilonpuiston koulu toimii sekä Kilonpuiston koulun että Kutojantien tiloissa siihen saakka, kunnes koulun oppilasmäärä ja sarjaisuus mahdollistaa koulun toimimisen pelkästään Kilonpuiston koulun tiloissa.

Lisäksi lautakunta edellyttää, että Tilapalvelut-liikelaitos pitää huolta Kutojantien tilojen kunnosta, jotta ne ovat oppilaille ja henkilöstölle terveelliset ja turvalliset.

4
että siirtymävaiheen jälkeen Kilonpuiston koulu toimii kolmisarjaisena yhtenäisenä peruskouluna.

5
että ilmaisutaitopainotteinen opetus siirtyy Keran kouluun uudisrakennuksen valmistuessa.

6
että autismiopetus jatkuu Kilonpuiston yhtenäisessä peruskoulussa.

7
että Keran koulussa toimii johtokunta.

Käsittely

Hietanen-Tanskanen teki Kosken, Kurrin ja Wallsin kannattamana seuraavan palautusehdotuksen:

"Lautakunta palauttaa asian valmisteluun siten, että lautakunnalle tuodaan vertailukelpoiset vaihtoehdot siirtymävaiheen osalta sekä tiedot Kutojantien tilojen turvallisuudesta ja terveellisyydestä."

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja Räf tiedusteli, voidaanko Hietanen-Tanskasen palautusehdotus yksimielisesti hyväksyä. Koska sitä ei vastustettu, puheenjohtaja totesi sen tulleen yksimielisesti hyväksytyksi.

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta:

Päätöksi palauttaa asian uudelleen valmisteluun.

Liitteet

8 Äänestystulosraportti 24.9.2025 § 241

Oheismateriaali

- Ei julkaista_Kilonpuiston koulun henkilöstöinfon muistio_02042025
- Ei julkaista_Kilon koulun ja Kilonpuiston koulun johtokuntatapaaminen_muistio_16042025
- Kilon ja Keran alueen asukastilaisuus_muistio_23042025
- Lausunto Kilon koulun henkilöstö
- Lausunto Kilon koulun johtokunta
- Lausunto Kilonpuiston koulun henkilöstö
- Lausunto Kilonpuiston koulun johtokunta
- Lausunto Kilonpuiston koulun oppilaskunta
- Lausunto Nuorisovaltuusto
- Oppilaskysely 2024-2025_Kilonpuiston koulu_Kutojantie ja Kilonpuisto
- Kilon ja Keran alueen asukastilaisuus_23042025
- Kilo-Kera koulut kartalla
- Kilonpuiston koulun kenttä, johon hahmoteltu siirtokelpoinen
- Y-tontit Leppävaara
- Nykyisten tilojen sekä siirtokelpoisen rakennuksen vuokratustannukset
- Aikajana Keran koulun perustamisesta ja muutoksista kohdistuen Kilonpuiston kouluun

Tiedoksi

Asianumero 1117/02.02.00/2025

Kasvun ja oppimisen lautakunta 24.09.2025 § 242

§ 242

Vuoden 2026 talousarvio ja vuosien 2027–2028 taloussuunnitelma

Valmistelijat / lisätiedot:

Talmat Maarit

Nurmi Juha

Mattila Virpi

Turunen Jaana

Richter-Lahtela Cilla

Lehtomäki Kristina

Erma Tapio

etunimi.sukunimi@espoo.fi

Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä

Kasvun ja oppimisen toimialajohtaja Narvo-Akkola Merja

Kasvun ja oppimisen lautakunta tekee vuoden 2026 talousarviota ja vuosien 2027-2028 taloussuunnitelmaa koskevan esityksen kaupunginjohtajan talousarvioehdotuksen valmistelua varten liitteen mukaisesti. Toimialalle varataan mahdollisuus tehdä teknisiä tarkennuksia.

Lisäksi kasvun ja oppimisen lautakunta esittää talousarviota ja taloussuunnitelmaa valmisteltaessa otettavan huomioon seuraavat seikat:

1

Valtio on suunnannut oppimisen tuen uudistukseen lisärahoituksen, joka jaetaan valtionosuuksina. Lautakunta pitää uudistuksen onnistumisen kannalta välttämättömänä, että tämä rahoitus siirretään lyhentämättömänä tukea toteuttaville esiopetusyksiköille, kouluille ja lukioille.

2

Kaupungin tavoitteena on lisätä yksityistä varhaiskasvatusta voimakkaasti. Talousarviossa tulee voida korottaa ja optimoida yksityisen varhaiskasvatuksen palvelusetelin arvoa ja alle 3-vuotiaan kerrointa siten, että ne ovat riittävällä tasolla houkuttelemaan lisää yksityistä varhaiskasvatusta ja lisäämään sen kysyntää. Samalla myös yksityisen hoidon tukea tulee kehittää.

3

Vieraskielisten ja tukea tarvitsevien lasten määrä kasvaa huomattavasti

sekä varhaiskasvatuksessa että perusopetuksessa. Strategisena tavoitteena on lisätä vieraskielisten opiskelijoiden määrää lukioissa. Yläkoululaisten osuus kasvaa perusopetuksessa. Nämä tulee huomioida henkilöstö- ja muissa resursseissa.

4

Jos lukiokoulutuksessa opiskelupaikkoja varataan samassa suhteessa perusopetuksen päättävään ikäluokkaan kuin aiemmin, on varauduttava huomattavaan opiskelijamäärän kasvuun. Tällöin talousarviossa tulee varmistaa resurssien ja tilojen riittävyys.

Käsittely

Puheenjohtaja Laiho teki seuraavan muutosehdotuksen päätösehdotuksen kohtaan 3:

"Poistetaan "strategisena tavoitteena on vieraskielisten opiskelijoiden kasvu lukioissa" Peruste: strategiaa ollaan vasta päivittämässä. Vieraskielisten, tuen tarpeen lisääminen ja lisääntyvä yläkoululaisten määrä ovat perusteluina resursseille tässä kohtaa riittävät."

Puheenjohtaja Laiho teki Wallsin, Kokon ja Dookien kannattamana seuraavan muutosehdotuksen päätösehdotuksen kohtaan 4:

"Muutetaan muotoon: Jotta lukiokoulutuksessa opiskelupaikat pystytään varaamaan samassa suhteessa perusopetuksen päättävään ikäluokkaan kuin aiemmin, on varauduttava huomattavaan opiskelijamäärän kasvuun. Talousarviossa tulee varmistaa tähän resurssien ja tilojen riittävyys."

Kokko teki Lievosen kannattamana seuraavan muutosehdotuksen päätösehdotuksen kohtaan 2:

"Kaupungin tulee vastata varhaiskasvatuksen lisääntyvään tarpeeseen lisäämällä varhaiskasvatuspaikkoja voimakkaasti. Talousarviossa tulee huolehtia riittävä rahoitus uusien varhaiskasvatuspaikkojen lisäämiseksi. Yksityisen päiväkotien lapsikohtaiset kustannukset tulee toteuttaa palvelusetelijärjestelmän kautta korkeintaan julkisen tuotannon tasoisina tai hieman sitä edullisempina. Samalla myös yksityisen hoidon tukea tulee kehittää."

Walls teki puheenjohtaja Laihon kannattamana lisäysehdoituksen päätösehdotuksen kohtaan 1:

"Lautakunta pitää tärkeänä, että oppimisen tuen uudistusta on välttämätöntä seurata ja arvioida vuosittain erityisesti mm. tuen oikean kohdentumisen ja alueellisten erojen selvittämiseksi."

Hietanen-Tanskanen teki Wallsin, Kokon ja Dookien kannattamana seuraavan lisäysehdoituksen kohdan 1 alkuun:

"Kaupungin tavoitteena on tarjota laadukasta koulutusta aina varhaiskasvatuksesta alkaen. Riittävän pienet ryhmäkoot, toimiva oppimisen tuki, kelpoinen ja hyvinvoiva henkilöstö sekä turvalliset ja terveet tilat ovat laadukkaan koulutuksen perusta. Lautakunta pitää tärkeänä, että opetukseen käytettävät resurssit eivät pienene vaan opetukseen tulisi ohjata oppimisen tuen uudistuksen myötä lisää resursseja. (ja tästä jatkuisi esityksen mukaisesti eli:) Valtio on suunnannut oppimisen tuen uudistukseen lisärahoituksen, joka jaetaan valtionosuuksina. Lautakunta pitää uudistuksen onnistumisen kannalta välttämättömänä, että tämä rahoitus siirretään lyhentämättömänä tukea toteuttaville esiopetusyksiköille, kouluille ja lukioille.

Hietanen-Tanskanen teki Wallsin, Kokon ja Dookien kannattamana seuraavan muutosehdotuksen:

"Pääkaupunkiseudulla käydään kilpailua kelpoisesta henkilöstöstä. Pito- ja vetovoiman lisääminen on tärkeää, jotta Espoo pystyy jatkossakin tarjoamaan laadukasta koulutusta. Espoon päiväkotien, koulujen ja oppilaitoksien tulee olla turvallinen paikka niin lapsille ja nuorille kuin henkilöstöllekin."

Peltoniemi teki Wallsin, Kokon ja Dookien kannattamana seuraavan lisäysehdotuksen:

"Lautakunta toteaa, että talousarviossa tulee huolehtia siitä, että päivä koti-, koulu- ja lukiohankkeiden palveluverkon suunnittelussa ja toteutuksessa myös selvityskohteiden osalta riittävä rahoitus turvataan, jotta tosiasiallista palvelutarvetta vastaava varhaiskasvatus- ja perusopetuspaikkojen sekä lukiopaikkojen määrä kyetään varmistamaan."

Pesonen teki seuraavan lisäysehdotuksen:

"Vieraskielisten ja tukea tarvitsevien lasten määrä kasvaa huomattavasti varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja lukiossa."

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja Laiho totesi puheenjohtajan muutosehdotuksen raukeavan kannattamattomana.

Puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko puheenjohtajan muutosehdotus yksimielisesti hyväksyä. Koska sitä ei vastustettu, puheenjohtaja totesi sen tulleen yksimielisesti hyväksytyksi.

Puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko Kokon muutosehdotus yksimielisesti hyväksyä. Koska sitä vastustettiin, puheenjohtaja totesi, että siitä on äänestettävä.

Äänestyksessä alkuperäisen päätösehdotuksen puolesta äänesti 5 jäsentä, Kokon muutosehdotuksen puolesta 6 jäsentä ja 3 äänesti tyhjää.

Puheenjohtaja totesi kasvun ja oppimisen lautakunnan kuudella äänellä viittä ääntä vastaan, kolmen äänestäessä tyhjää, hyväksyneen Kokon muutosehdotuksen.

Puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko Wallsin lisäysehdotus yksimielisesti hyväksyä. Koska sitä ei vastustettu, puheenjohtaja totesi sen tulleen yksimielisesti hyväksytyksi.

Puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko Wallsin lisäysehdotus yksimielisesti hyväksyä. Koska sitä ei vastustettu, puheenjohtaja totesi sen tulleen yksimielisesti hyväksytyksi.

Puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko Hietanen-Tanskasen lisäysehdotus yksimielisesti hyväksyä. Koska sitä ei vastustettu, puheenjohtaja totesi sen tulleen yksimielisesti hyväksytyksi.

Puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko Hietanen-Tanskasen muutosehdotus yksimielisesti hyväksyä. Koska sitä ei vastustettu, puheenjohtaja totesi sen tulleen yksimielisesti hyväksytyksi.

Puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko Peltoniemen lisäysehdotus yksimielisesti hyväksyä. Koska sitä ei vastustettu, puheenjohtaja totesi sen tulleen yksimielisesti hyväksytyksi.

Puheenjohtaja totesi Pesosen lisäysehdotuksen raukeavan kannattamattomana.

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta teki vuoden 2026 talousarviota ja vuosien 2027-2028 taloussuunnitelmaa koskevan esityksen kaupunginjohtajan talousarvioehdotuksen valmistelua varten liitteen mukaisesti. Toimialalle varataan mahdollisuus tehdä teknisiä tarkennuksia.

Lisäksi kasvun ja oppimisen lautakunta esitti talousarviota ja taloussuunnitelmaa valmisteltaessa otettavan huomioon seuraavat seikat:

1

Kaupungin tavoitteena on tarjota laadukasta koulutusta aina varhaiskasvatuksesta alkaen. Riittävän pienet ryhmäkoot, toimiva oppimisen tuki, kelpoinen ja hyvinvoiva henkilöstö sekä turvalliset ja terveet tilat ovat laadukkaan koulutuksen perusta. Lautakunta pitää tärkeänä, että opetukseen käytettävät resurssit eivät pienene vaan opetukseen tulisi ohjata oppimisen tuen uudistuksen myötä lisää resursseja. Valtio on suunnannut oppimisen tuen uudistukseen lisärahoituksen, joka jaetaan valtionosuuksina. Lautakunta pitää uudistuksen onnistumisen kannalta välttämättömänä, että tämä rahoitus siirretään lyhentämättömänä tukea toteuttaville esiopetusyksiköille,

kouluille ja lukioille. Lisäksi lautakunta pitää tärkeänä, että oppimisen tuen uudistusta on välttämätöntä seurata ja arvioida vuosittain erityisesti mm. tuen oikean kohdentumisen ja alueellisten erojen selvittämiseksi.

2

Kaupungin tulee vastata varhaiskasvatuksen lisääntyvään tarpeeseen lisäämällä varhaiskasvatuspaikkoja voimakkaasti. Talousarviossa tulee huolehtia riittävä rahoitus uusien varhaiskasvatuspaikkojen lisäämiseksi. Yksityisen päiväkotien lapsikohtaiset kustannukset tulee toteutua palvelusetelijärjestelmän kautta korkeintaan julkisen tuotannon tasoisina tai hieman sitä edullisempina. Samalla myös yksityisen hoidon tukea tulee kehittää.

3

Vieraskielisten ja tukea tarvitsevien lasten määrä kasvaa huomattavasti sekä varhaiskasvatuksessa että perusopetuksessa. Strategisena tavoitteena on lisätä vieraskielisten opiskelijoiden määrää lukioissa. Yläkoululaisten osuus kasvaa perusopetuksessa. Nämä tulee huomioida henkilöstö- ja muissa resursseissa.

4

Jotta lukiokoulutuksessa opiskelupaikat pystytään varaamaan samassa suhteessa perusopetuksen päättävään ikäluokkaan kuin aiemmin, on varauduttava huomattavaan opiskelijamäärän kasvuun. Talousarviossa tulee varmistaa tähän resurssien ja tilojen riittävyys.

5

Pääkaupunkiseudulla käydään kilpailua kelpoisesta henkilöstöstä. Pito- ja vetovoiman lisääminen on tärkeää, jotta Espoo pystyy jatkossakin tarjoamaan laadukasta koulutusta. Espoon päiväkotien, koulujen ja oppilaitoksien tulee olla turvallinen paikka niin lapsille ja nuorille kuin henkilöstöllekin.

Lisäksi lautakunta totesi, että talousarviossa tulee huolehtia siitä, että päiväkotien, koulujen ja lukiohankkeiden palveluverkon suunnittelussa ja toteutuksessa myös selvityskohteiden osalta riittävä rahoitus turvataan, jotta tosiasiallista palvelutarvetta vastaava varhaiskasvatus- ja perusopetuspaikkojen sekä lukiopaikkojen määrä kyetään varmistamaan.

Selostus

Kaupunginjohtaja on antanut kesäkuussa kehyksen valmisteluohjeen, jonka pohjalta toimialat ja tulosalue vievät esitykset lautakuntien ja jaostojen käsiteltäväksi viimeistään syyskuun aikana. Kehysohjeen yhteydessä on annettu myös alustava 10 vuoden investointikehys. Lautakunnat ja jaostot tekevät esitykset kaupunginjohtajan talousarvioesityksen jatkovalmistelua varten.

Kaupunginhallitus käsittelee talousarvion kehystä ja vuoden 2026 veroprosentteja 6.10.2025. Valtuusto päättää Espoo-tarinasta, talousarvion kehyksestä ja vuoden 2026 veroprosenteista 20.10.2025. Kaupunginjohtajan talousarvioesitys julkaistaan 28.10.2025. Valtuusto päättää vuoden 2026 talousarviosta sekä vuosien 2027–2028 taloussuunnitelmasta 4.12.2025.

Lähtökohdat talousarviovalmisteluun ja kaupungin talouden epätasapaino

Kaupungin rahoituspohjan muutos ja toimintaympäristön epävarmuus heijastuvat vahvasti tulevien vuosien talouden suunnitteluun. Vuosien 2026–2028 talouden suunnittelua tehdään tilanteessa, jossa hyvinvointialueuudistus on muuttanut olennaisesti Espoon rahoituspohjaa. Verotuloja leikattiin uudistuksen yhteydessä merkittävästi enemmän kuin mitä sote-palvelujen järjestämiseen käytettiin rahoitusta. Samaan aikaan talouden alavireinen suhdanne ja työttömyyden kasvu hidastavat verotulojen kehitystä, jonka takia tänä vuonna ollaan jäämässä verotulotavoitteesta. Lisäksi käynnissä on valtionosuusuudistus, jonka on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2027 alusta. Uudistuksessa on merkittäviä riskejä Espoon taloudelle, sillä selvityshenkilöiden esityksen mukaan uudistus tulisi leikkaamaan Espoon rahoituspohjaa vuositasona yli 60 milj. euroa. Uudistuksesta ei ole vielä päätöksiä, joten sen mahdollisia vaikutuksia ei ole voitu sisällyttää valmisteluun.

Kaupungin tulojen ja menojen kasvun välillä on merkittävä epätasapaino, joka tulee edellyttämään toimenpiteitä koko taloussuunnitelmakauden ajan. Kaupungin kasvun myötä palveluihin käytettävät menot kehittyvät nopeammin kuin tulot. Tämä asettaa haasteita sille, millainen kaupungin menojen kasvu voi tulevalle taloussuunnitelmakaudella olla. Menojen kasvua tulee hillitä, jotta kestävä talouden tasapaino voidaan saavuttaa. Tästä syystä tavoitteena on menojen kokonaiskasvun hidastuminen jokaisena taloussuunnitelmakauden vuotena.

Kaupungin talouden kehityksestä on laadittu erilaisia vuoteen 2035 ulottuvia skenaarioita. Vuosien 2026–2028 kehyskauden tulojen ja menojen sekä perusuran mukaisen vuosien 2029–2035 kasvun ja 10 vuoden investointikehyksen mukaan lasketussa skenaariossa kaupungin rahavirta on yli 1,2 mrd. negatiivinen. Kaupungin vuosikate jää alhaiseksi ja tulos kääntyy negatiiviseksi, ollen negatiivinen koko taloussuunnitelmakauden. Tulorahoitus on riittämätön suhteessa investointien rahoitustarpeeseen. Kasvava investointitaso edellyttää voimakasta velkarahoitusta, mikäli tulorahoitusta ei taloussuunnitelmakauden aikana pystytä parantamaan.

Vuoden 2026 talousarviossa varauduttu kattavasti palvelutarpeisiin

Vuodelle 2026 on kehyksessä varauduttu n. 3,5 % menojen kokonaiskasvuun, joka on hyvin runsas huomioiden kaupungin heikkenevä tulokehitys. Menokehyksessä on huomioitu myös kaupungin sisällä olevia erityistarpeita. Tästä syystä erityisesti kasvun ja oppimisen toimialalle sekä elinvoiman tulosalueelle on varattu keskimääräistä suurempi kasvu kattamaan kasvavaa palvelutarvetta, työttömyyden hoitoa sekä siihen liittyviä kuluja.

Jo tässä vaiheessa on valmistelussa huomioitava, että seuraavien vuosien menojen kasvu suhteutetaan tulopohjan kehittymiseen ja investointien rahoituskykyyn. Se käytännössä tarkoittaa seuraaville vuosille maksimissaan n. 3,1–3,3 prosentin kasvumahdollisuutta. Tämä tulee ottaa huomioon jo vuoden 2026 valmistelussa ja palvelujen järjestämisessä tuleville vuosille.

Kehyksen valmisteluohjeessa kaupungin vuoden 2026 tulos on negatiivinen, -22,9 milj. euroa ja tuloksen ennakoidaan pysyvän negatiivisena koko taloussuunnitelmakauden ajan. Talouden epätasapaino tulee edellyttämään lisätoimenpiteitä tuleville vuosille.

Kasvun ja oppimisen toimialan talousarvioehdotuksen lähtökohdat vuodelle 2026

Kesäkuussa kaupunginjohtajan antaman kehyksen valmisteluohjeen toimialan kehykseen on tehty tarkistuksia tiettyjen erien osalta. Tehtyjen muutosten vaikutus tulee ns. annettuna eli kesäkuun kehyksen lisäykseksi tai kehyksen vähennykseksi. Kehyksen menomäärärahat ja tuloarviot muuttuvat kesäkuun tilanteesta tehtyjen muutoksen verran. Muutokset huomioidaan kehys- ja talousarviovalmistelussa.

Talouden ja toiminnan suunnittelussa on otettava huomioon 1.8.2025 voimaan astuneet lukiolain ja opetussuunnitelman perusteiden muutokset, jotka sisältävät oppimisen tuen ja erityisopetuksen muutokset.

Päätöshistoria**Liitteet**

9	Äänestystulosraportti 24.9.2025 § 242
10	Käyttötalouden kehys

Oheismateriaali**Tiedoksi**

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

53/83

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 243

24.09.2025

Asianumero 38/00.02.01/2025

Kasvun ja oppimisen lautakunta 24.09.2025 § 243

§ 243

Päätökset ja kirjelmät

Valmistelijat / lisätiedot:
Yli-Luoma Emmi

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kasvun ja oppimisen toimialajohtaja Narvo-Akkola Merja

Kasvun ja oppimisen lautakunta

1
merkitsee tiedoksi seuraavat valtuuston 18.8.2025 hyväksymät
toivomukset:

§ 103
Valtuustoaloite ulkovälituntien palauttamiseksi yläkouluihin

Valtuusto toivoo, että Espoon kaupunki päätyy koulujen välituntien
rauhottamiseen mobiililaitteilta tämän ollessa valtuustoaloitteen
vastauksen mukaan kaupungilla harkinnassa.

Valtuusto toivoo, että kouluja ohjeistettaisiin antamaan liikuntasalit
oppilaiden käyttöön välituntien ajaksi nuorisovaltuuston toiveen mukaisesti.

§ 104
Valtuustoaloite vieraskielisten oppilaiden suomen kielen osaamisen
parantamiseksi

Valtuusto toivoo, että Espoo asettaa tavoitteeksi Suomessa syntyneiden
S2-oppimäärää opiskelevien osuuden puolittamisen esimerkiksi noin 80
%:stä 40 %:in ja osoittaa tavoitteen saavuttamiseksi riittävät resurssit.

Valtuusto toivoo, että Kasvun ja oppimisen toimialalla etsitään kielitaitoa
vahvistavia teknologisia tukiohjelmia ja tekoälyä hyödyntäviä innostavia
oppimiskäsitteitä. Tällaisilla keinoilla voidaan luoda myös yksilöllisiä
oppimiskäsitteitä, kasvattaa sanavarastoa ja vahvistaa motivaatiota oppia
niin S1 kuin S2 ryhmissä.

Valtuusto toivoo, että Kasvun ja oppimisen toimialalla selvitetään keinoja miten niin S2 kuin S1 oppilaiden sanavaraston kehittymistä voisi systemaattisesti mitata. Näin voidaan tunnistaa ajoissa ne lapset, jotka tarvitsevat lisätukea kielen oppimiseen.

§ 105

Valtuustoaloite ruotsin kielikylpyopetuksen valintaperusteiden muuttamisesta

Valtuusto toivoo, että ruotsin kielikylpyopetuksen oppilasvalinnan perusteiden päivityksessä huomioidaan nykyistä paremmin polkuajatus kielikylvyn jatkumisesta esiopetuksesta perusopetukseen. Uudet valintaperusteet saatetaan voimaan mahdollisimman pian.

2

merkitsee tiedoksi Espoon kaupungin lausunnon hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi varhaiskasvatuksen palvelusetelistä ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi.

Käsittely

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

1

Espoon kaupungin hallintosäännössä todetaan: "Valtuuston hyväksymät aloitteisiin annetut vastauksen ja valtuuston niihin tekemät toivomukset lähetetään tiedoksi niille lautakunnille ja kaupunkikonsernin yksiköille, joiden toimialaan aloitteet liittyvät. Hyväksytyt vastaukset ja niihin tehdyt toivomukset otetaan huomioon kaupungin toimintasuunnitelman ja talousarvion valmistelussa."

(Espoon kaupungin hallintosääntö, osa I Luottamustoimielimet, § 7 Valtuutettujen aloitteet ja talousarvioaloitteet)

Valtuuston päätökset 18.8.2025 on luettavissa kokonaisuudessaan valtuuston [pöytäkirjasta](#).

2

Hallituksen esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki varhaiskasvatuksen palvelusetelistä sekä muutettavaksi varhaiskasvatustalakea ja varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista annettua lakia.

Varhaiskasvatuksessa sovelletaan nykyisin lakia sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä. Lakia ei kuitenkaan ole tarkoituksenmukaista soveltaa enää varhaiskasvatukseen, sillä varhaiskasvatus ei ole sosiaali- ja terveydenhuoltoa eikä varhaiskasvatuksen järjestäminen kuulu hyvinvointialueiden vaan kuntien tehtäviin. Uusi laki vastaisi pääperiaatteiltaan sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä annettua lakia.

Varhaiskasvatustlain 5 §:än ja varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista annetun lain 14 §:än tehtäisiin uudesta varhaiskasvatuksen palvelusetelistä annettavasta laista johtuvat tekniset muutokset.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2026.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

- Lausunto sivistysvaliokunnalle HE 54 2025 vp 16.9.2025 Espoon kaupunki
- Hallituksen esitys 54/2025 vp

Tiedoksi

§ 244

Suomenkielisen varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja toisen asteen viranhaltijoiden sekä peruskoulujen johtokuntien päätökset**Päätösehdotus****Varhaiskasvatuksen johtaja Virpi Mattila:**

Kasvun ja oppimisen lautakunta ei kuntalain 92 §:n perusteella ota käsiteltäväkseen seuraavia päätöksiä:

Varhaiskasvatuksen aluepäällikkö, Espoonlahden varhaiskasvatus Yleiset asiat

19.9.2025 § 41

Päätös lapsen tukeen liittyvästä kuntalisästä, Albatross Daycare

19.9.2025 § 42

Päätös lapsen tukeen liittyvästä kuntalisästä, Albatross Daycare

19.9.2025 § 43

Päätös lapsen tukeen liittyvästä kuntalisästä, Albatross Daycare

19.9.2025 § 44

Päätös lapsen tukeen liittyvästä kuntalisästä, Albatross Daycare

19.9.2025 § 45

Päätös lapsen tukeen liittyvästä kuntalisästä, Albatross Daycare

19.9.2025 § 46

Päätös lapsen tukeen liittyvästä kuntalisästä, Albatross Daycare

Varhaiskasvatuksen aluepäällikkö, Matinkylä-Olarin varhaiskasvatus Yleiset asiat

11.9.2025 § 35

Päätös lapsen tukeen liittyvästä palvelusetelin kertoimesta, Pilke Playschool Tapiola

11.9.2025 § 36

Päätös lapsen tukeen liittyvästä palvelusetelin kertoimesta, Peikkometsä Perusmäki

11.9.2025 § 37

Päätös lapsen tukeen liittyvästä palvelusetelin kertoimesta, Peikkometsä Perusmäki

11.9.2025 § 38

Päätös lapsen tukeen liittyvästä palvelusetelin kertoimesta, Touhula Palolampi

11.9.2025 § 39

Päätös lapsen tukeen liittyvästä palvelusetelin kertoimesta, Peikkometsä Järvenperä

11.9.2025 § 40

Päätös lapsen tukeen liittyvästä palvelusetelin kertoimesta, Pilke Laajalahti

15.9.2025 § 41

Päätös lapsen tukeen liittyvästä kuntalisästä, Päiväkoti Pikkupiipari

15.9.2025 § 42

Päätös lapsen tukeen liittyvästä palvelusetelin kertoimesta, Touhula Seaside International

15.9.2025 § 43

Päätös lapsen tukeen liittyvästä palvelusetelin kertoimesta, Touhula Palolampi

Perusopetuksen johtaja Juha Nurmi:

Kasvun ja oppimisen lautakunta ei kuntalain 92 §:n perusteella ota käsiteltäväkseen seuraavia päätöksiä:

Perusopetuksen johtaja

Yleiset asiat

22.9.2025 § 19

Päätös sähköpostiviestien luovuttamatta jättämisestä

Rehtori, Auroran koulu

Henkilöstöasiat

17.9.2025 § 1

Peruskoulun kiinan ja englannin kielen lehtori, 802289, määräaikainen virkasuhde, Auroran koulu ja Järvenperän koulu, ESPOO-03-1471-25

Rehtori, Eestinkallion koulu

Henkilöstöasiat

22.9.2025 § 3

Erityisluokanopettaja, 801175, määräaikainen virkasuhde, Eestinkallion koulu, ESPOO-03-1523-25

Rehtori, Pohjois-Tapiolan koulu
Henkilöstöasiat

24.9.2025 § 8

Peruskoulun matematiikan ja kemian lehtori, 803241, määräaikainen virkasuhde, Pohjois-Tapiolan koulu, ESPOO-03-1475-25

Rehtori, Tiistilän koulu
Henkilöstöasiat

16.9.2025 § 8

Luokanopettaja, 400470, määräaikainen virkasuhde, Tiistilän koulu, ESPOO-03-1357-25

Rehtori, Tuomarilan koulu
Henkilöstöasiat

17.9.2025 § 3

Erityisluokanopettaja, täyttämättä jättäminen, Tuomarilan koulu, ESPOO-03-1486-25

Peruskoulujen johtokuntien pöytäkirjat

Koulumestarin koulun johtokunta 23.9.2025

Sunan koulun johtokunta 15.9.2025

Ymmerstan koulun johtokunta 22.9.2025

Toisen asteen koulutuksen johtaja Tapio Erma:

Kasvun ja oppimisen lautakunta ei kuntalain 92 §:n perusteella ota käsiteltäväkseen seuraavia päätöksiä:

Koulutuspalvelupäällikkö, suomenkielinen toisen asteen koulutus ja nuorisopalvelut
Yleiset asiat

19.9.2025 § 1

Päätös tutkimusluvan myöntämisestä tutkimukselle Automuntlig svenska – ruotsin kielen suullisen taidon automaattinen arviointi

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Asianumero 2844/01.01.01/2025

Kasvun ja oppimisen lautakunta 24.09.2025 § 245

§ 245

Oikaisuvaatimus 21.8.2025 kieli- ja kulttuuriryhmien opettajan valinnasta (ESPOO-03-1099-25)

Valmistelijat / lisätiedot:
Kujala Riina
Kotiniemi Kari
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Perusopetuksen johtaja Nurmi Juha

Kasvun ja oppimisen lautakunta hylkää perusopetuksen aluepäällikön päätöksestä 13.8.2025 § 79 tehdyn 21.8.2025 saapuneen oikaisuvaatimuksen.

Perustelut: Perusopetuksen aluepäällikön päätöksellä 13.8.2025 § 79 virkaan valittu täyttää tehtävän kelpoisuusvaatimukset. Valittu on huomioon ottaen koulutus ja kokemus sekä haastattelujen perusteella tehty kokonaisarviointi hakijoista tehtävään soveltuvin. Perusopetuksen aluepäällikkö on valinnassa käyttänyt hänelle kuuluvaa harkintavaltaa. Harkintavaltaa ei ole käytetty syrjivästi. Päätös on syntynyt oikeassa järjestyksessä, päätöksentekijä ei ole ylittänyt toimivaltaansa eikä päätös ole muutoinkaan lainvastainen. Oikaisuvaatimus ei anna aihetta päätöksen muuttamiseen.

Käsittely

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Perusopetuksen aluepäällikkö on päätöksellään 13.8.2025 § 79 valinnut peruskoulun kieli- ja kulttuuriryhmien opettajan vakituiseen virkasuhteeseen. Päätöksestä on tehty määräajassa yksi oikaisuvaatimus.

Oikaisuvaatimuksen on tehnyt yksi hakijoista asianosaisena. Oikaisuvaatimuksessa vaaditaan päätöksen kumoamista. Oikaisuvaatimuksen tekijä katsoo, että päätös on lainvastainen ja ettei se ole tarkoituksenmukainen. Oikaisuvaatimuksen tekijä vaatii, että hänet valitaan ansioituneempaan ko. virkaan.

Oikaisuvaatimus on annettu tiedoksi virkasuhteeseen valitulle. Valitulle on varattu tilaisuus antaa lausuma asiassa. Valittu ei ole antanut lausumaa.

Hakuilmoitus

Tehtävä oli julkisessa haussa 12.5.2025 - 26.5.2025.

Kelpoisuusvaatimuksena tehtävään on peruskoulun aineenopettajan tai luokanopettajan kelpoisuus.

Hakuilmoituksen mukaan tehtävässä edellytetään hyviä yhteistyö- ja ryhmänhallintataitoja, vastuullista ja aktiivista työskentelyä koko työyhteisön hyväksi sekä kykyä huomioida erilaiset oppijat käytännön opetustyössä. Hakuilmoituksen mukaan tehtävässä arvostetaan kokemusta S2-oppilaiden opettamisesta.

Hakuajan puitteissa saapui 37 hakemusta. Hakemusten perusteella kelpoisuusvaatimukset täyttäviä hakijoita oli 26.

Kelpoisuus

Peruskoulun luokanopettajan kelpoisuus

Peruskoulun luokanopettajan kelpoisuus määräytyy opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetun asetuksen (986/1998, kelpoisuusasetus) 4 §:n mukaan

- 1) kasvatustieteen maisterin tutkinnon, vähintään 60 opintopisteen tai vähintään 35 opintoviikon laajuiset peruskoulussa tai perusopetuksessa opettavien aineiden ja aihekokonaisuuksien monialaiset opinnot sekä vähintään 60 opintopisteen tai vähintään 35 opintoviikon laajuiset opettajan pedagogiset opinnot;
- 2) kasvatustieteellisistä tutkinnoista ja opinnoista annetun asetuksen mukaisen kandidaatin tutkinnon sekä 1 kohdassa tarkoitetut opinnot; tai
- 3) Islannissa, Norjassa, Ruotsissa tai Tanskassa vähintään kolmivuotiseen koulutusohjelmaan perustuvan peruskoulun luokanopettajan tutkinnon.

Kelpoisuus antaa luokanopetusta on myös henkilöllä, jolla on kelpoisuus antaa aineenopetusta perusopetuksessa ja joka on suorittanut peruskoulussa opettavien aineiden ja aihekokonaisuuksien monialaiset opinnot. Tämä ei kuitenkaan koske henkilöä, jonka kelpoisuus aineenopetuksen antamiseen perustuu peruskouluasetuksen 102 §:n 2

momenttiin, sellaisena kuin se on peruskouluasetuksen muuttamisesta annetussa asetuksessa, tai saman pykälän 3 momenttiin, sellaisena kuin se on peruskouluasetuksen muuttamisesta annetussa asetuksessa.

Jos 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettu peruskoulun luokanopettajan tutkinto perustuu kolmea vuotta lyhyempään opiskeluun, henkilö on kelpoinen opettamaan perusopetuksen 1–4 vuosiluokilla tai, opetushallituksen määräämän lisäopiskelun suoritettuaan, kuten kolmivuotiseen opiskeluun perustuvan tutkinnon suorittanut.

Peruskoulun aineenopettajan kelpoisuus

Peruskoulun aineenopettajan kelpoisuus määräytyy opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetun asetuksen (986/1998, kelpoisuusasetus) 5 §:n mukaan.

Aineenopetusta on kelpoinen antamaan henkilö, joka on suorittanut:

- 1) ylemmän korkeakoulututkinnon;
- 2) kussakin opetettavassa aineessa vähintään 60 opintopisteen laajuiset aineenopettajan koulutukseen kuuluvat opetettavan aineen opinnot, jotka ovat oppiaineen tai siihen rinnastettavan kokonaisuuden perusopinnot ja aineopinnot; sekä
- 3) vähintään 60 opintopisteen tai vähintään 35 opintoviikon laajuiset opettajan pedagogiset opinnot.

Sen estämättä, mitä edellä 2 kohdassa säädetään, kelpoisuuden tuottavat osaltaan kussakin opetettavassa aineessa aineenopettajan koulutukseen kuuluvat opetettavan aineen opinnot, jotka sisältävät yliopistossa suoritettut perus- ja aineopinnot, laajuudeltaan yhteensä vähintään 35 opintoviikkoa.

Perustuslain mukaiset nimitysperusteet

Kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain 6 §:n mukaan virkasuhteeseen ottamisen yleisistä perusteista säädetään perustuslaissa.

Perustuslain 125.2 §:n mukaisia yleisiä nimitysperusteita ovat taito, kyky ja koeteltu kansalaiskunto. Taidolla tarkoitetaan koulutuksella ja kokemuksella hankittuja tietoja ja taitoja. Kyvyllä viitataan tuloksellisen työskentelyn edellyttämiin henkilökohtaisiin ominaisuuksiin kuten luontaiseen lahjakkuuteen, järjestelykykyyn, aloitteellisuuteen ja muihin vastaaviin tehtävän hoitamisen kannalta tarpeellisiin kykyihin. Koetellulla kansalaiskunnolla tarkoitetaan yleisessä kansalaistoiminnassa saatuja viran hoidon kannalta merkityksellisiä ansioita sekä nuhteetonta käytöstä.

Perustuslain mukaiset nimitysperusteet ovat tulkinnanvaraisuutensa vuoksi oikeudelliselta sitovuudeltaan väljiä. Virantäyttöön kuuluu myös harkintavaltaa. Nimitysperusteiden soveltamisen yhteydessä harkintavalta ilmenee muun muassa viranomaisen oikeutena määritellä viran

työtehtävät, painottaa nimitysperusteita tehtävien mukaisesti sekä päättää siitä, mikä merkitys viranhakijoiden erilaisille ansioille on annettava.

Perustuslain yleisiä nimitysperusteita tulee tulkita yhteydessä kyseisen viran yleisiin ja erityisiin kelpoisuusehtoihin. Tällöin huomioidaan myös viran nimi ja tehtäväpiiri sekä virkaan kuuluvat konkreettiset työtehtävät.

Kannanotot oikaisuvaatimuksen väitteisiin

Oikaisuvaatimuksen tekijä katsoo, että päätös on lainvastainen ja ettei se ole tarkoituksenmukainen. Oikaisuvaatimuksen tekijä vaatii, että hänet valitaan ansioituneempana ko. virkaan. Oikaisuvaatimuksessa todetaan mm., että valintapäätös on perustuslain 125 §:n vastainen ja että oikaisuvaatimuksen tekijä on pätevämpi kuin tehtävään valittu henkilö. Oikaisuvaatimuksen tekijä on lisäksi todennut, että valinta olisi tehty ennen päätöksen tekemistä ja että päätöksestä puuttuvat perustelut ja ansiovertailu.

Rekrytointi tehtävään avattiin, kun tehtävää aiemmin hoitanut viranhaltija oli irtisanoutunut tehtävästään. Hakuajan puitteissa saapui 37 hakemusta. Hakemusten perusteella kelpoisuusvaatimukset täyttäviä hakijoita oli 26. Haastatteluun kutsuttiin 5 hakijaa. Rehtori teki valmistelijana valintaesityksen virkaan valittavasta hakijasta haastattelujen jälkeen kesäkuussa 2025. Perusopetuksen aluepäällikkö teki päätöksen valinnasta 13.8.2025.

Haastatteluvalintoihin on vaikuttanut kelpoisuus, työkokemus ja hakemus. Viranhakumenettelyn luonteeseen kuuluu, että vain osa hakijoista kutsutaan haastatteluun. Oikaisuvaatimuksen tekijä oli yksi haastatelluista hakijoista.

Valintapäätös on perustunut hakijoiden koulutukseen ja kokemukseen sekä hakuilmoituksen mukaisiin edellytyksiin ja arvostettaviin asioihin. Päätöksen perusteluissa on ilmoitettu, mitkä seikat ja selvitykset ovat vaikuttaneet ratkaisuun sekä mainittu sovelletut säännökset. Päätös on perusteltu hallintolain 45 §:n 1 momentin mukaisesti. Hakijoiden ansiovertailua ei liitetä valintapäätöksiin.

Oikaisuvaatimuksen tekijällä ja valitulla on tehtävässä vaadittu kelpoisuus. Hakuilmoituksessa ei ole edellytyksenä tai arvostettava asiana tuotu esiin muita koulutukseen liittyviä vaatimuksia. Työkokemuksen osalta oikaisuvaatimuksen tekijällä on kokonaisuutena pidempi työkokemus, mutta valitulla on riittävä, noin 4 vuoden työkokemus opettajan tehtävistä. Kokemusvuosien erolla ei ole ratkaisevaa merkitystä asiassa. Sekä valitulla että oikaisuvaatimuksen tekijällä on kokemusta kieli- ja kulttuuriryhmien opetuksesta. Valittu on hakemuksessa ja haastattelussa tuonut selkeästi esiin, miten hän täyttää tehtävän edellytykset.

Oheismateriaalina on ansiovertailu valitun ja oikaisuvaatimuksen tekijän osalta.

Valintaa tekevällä viranomaisella on oikeus painottaa valintaperusteita parhaaksi katsomallaan tavalla huomioiden ko. koulun tarpeet. Kokonaisharkinnan perusteella päätöksentekijä on katsonut, että valitulla on parhaat edellytykset tehtävän menestykselliseen hoitamiseen.

Perusopetuksen aluepäällikön toimivaltaan kuuluu päättää vakinaisen opettajan valinnasta.

Asiassa ei ole tullut esiin lainvastaista menettelyä.

Yhteenveto

Perusopetuksen aluepäällikön päätös on perustunut kokonaisharkintaan siitä, kenellä hakijoista on arvioitu olevan parhaat edellytykset tehtävän menestykselliseen hoitamiseen. Valintapäätös on tehty hakuilmoituksen mukaisten kelpoisuusvaatimuksen, edellytysten ja arvostettavien asioiden perusteella. Päätöstä tehtäessä on koulutuksen ja työkokemuksen lisäksi huomioitu haastattelut ja niissä esiin tulleet seikat. Virkasuhteeseen valitulla on edellä mainittu kokonaisharkinta huomioon ottaen katsottu olevan hakijoista parhaat edellytykset tehtävän menestykselliseen hoitamiseen.

Perusopetuksen aluepäällikön päätös ei ole lain vastainen. Oikaisuvaatimus tulee hylätä.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

- Hakuilmoitus
- Ei julkaista, Perusopetuksen aluepäällikön päätös 13.08.2025 § 79 (sisältää henkilötietoja)
- Ei julkaista, Oikaisuvaatimus 21.8.2025 (sisältää henkilötietoja)
- Ei julkaista, Oikaisuvaatimuksen saate (sisältää henkilötietoja)
- Ei julkaista, Oikaisuvaatimuksen liite CV (sisältää henkilötietoja)
- Ei julkaista, Ansiovertailu (sisältää henkilötietoja)

Tiedoksi

Asianumero 3975/12.01.00/2024

Kasvun ja oppimisen lautakunta 24.09.2025 § 246

§ 246

Lausunto valtuustoaloitteeseen yläkoulujen kahdeksan aamuista luopumiseksi

Valmistelijat / lisätiedot:

Webb Jenny

Kentala Kaisa

Reimars Mia

Viljanen Nora

Lippo Asko

etunimi.sukunimi@espoo.fi

Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä

Kasvun ja oppimisen toimialajohtaja Narvo-Akkola Merja

Kasvun ja oppimisen lautakunta antaa selostusosan mukaisen lausunnon valtuutettu Inka Hopsun sekä 25 muun kaupunginvaltuutetun 9.12.2024 jättämään valtuustoaloitteeseen koulupäivän yläkoulujen kahdeksan aamuista luopumiseksi.

Käsittely

Lievonen teki Kokon kannattamana seuraavan lisäysehdotuksen:

”Lautakunta suosittaa yläkouluikäisten oppilaiden kouluille, että ne kokeilisivat koulupäivän aloittamista klo 8.30 tai 09.00, kokemusten saamiseksi yhteistyössä oppilaiden ja huoltajien kanssa.”

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja Laiho tiedusteli, voidaanko Lievosen lisäysehdotus yksimielisesti hyväksyä. Koska sitä vastustettiin, puheenjohtaja totesi, että siitä on äänestettävä.

Äänestyksessä Lievosen lisäysehdotuksen puolesta äänesti 3 jäsentä, sitä vastaan 9 jäsentä ja 1 äänesti tyhjää.

Puheenjohtaja Laiho totesi kasvun ja oppimisen lautakunnan yhdeksällä äänellä kolmea ääntä vastaan, yhden äänestäessä tyhjää, hylänneen Lievosen lisäysehdotuksen. Äänestysraportti on pöytäkirjan liitteenä.

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin.

Selostus

Valtuutettu Inka Hopsu ja 25 muuta valtuutettua ovat jättäneet 9.12.2024 valtuustoaloitteen koulupäivien muuttamisesta aikaisintaan yhdeksältä alkaviksi koulupäiviksi kaikissa Espoon yläkouluissa.

Valtuustoaloitteessa todetaan, että Forssa päätti siirtää peruskoulut alkamaan aamuyhdeksältä. Mukana ovat kaupungin kaikki peruskoulut ja kokemukset ovat olleet hyviä. Koululaisten myöhästely aamuisin on vähentynyt lähes puoleen, aamupoissaoloja on vähemmän ja oppilaat ovat pirteämpiä ja jaksavat keskittyä paremmin koulutyöhön. Oppilaiden itsensä mielestä yhdeksän aamut toimivat hyvin ja he ovat kuvailleet jaksavansa keskittyä koulussa paremmin ja olevan virkeämpiä koulun jälkeenkin. THL:n tutkimusprofessori ja unitutkija Timo Partosen mukaan kouluaamujen myöhäistäminen voisi olla kannatettava kokeilu Suomen kouluissa laajemminkin. Useissa tutkimuksissa myöhemmin alkavien kouluaamujen on havaittu rauhoittavan koulun ilmapiiriä ja parantavan työrauhaa. Kun kahdeksan aamuista luopumisesta on aiemmin keskusteltu Espoossa Jyrki Kasvin aloitteesta, on huolta herättänyt se, mitä pienimmät koululaiset tekevät aamuisin ennen koulua vanhempien lähdettyä töihin. Toinen noussut kysymys, koski tilojen riittävyyttä, jos päivien porrastusmahdollisuus vähenee tunnilla. Tilojen riittävyys tällä hetkellä pitäisi selvittää. Forssa on ratkaissut pienten lasten yksinäisten aamujen ongelman ykkös- ja kakkosluokkalaisten aamukerhoilla, jonne on mahdollista mennä jo kahdeksalta ennen koulun alkua. Tässä aloitteessa tätä huolta ei ole, sillä aloite on rajattu koskemaan vain yläkouluja. Tutkimusten mukaan nimenomaan teini-ikäiset hyötyisivät kahdeksan aamuista luopumisesta eniten. Me tämän aloitteen allekirjoittajat esitämme, että myös Espoo alkaa valmistella kahdeksalta tai 8.15 alkavien koulupäivien muuttamista aikaisintaan yhdeksältä alkaviksi koulupäiviksi kaikissa Espoon yläkouluissa.

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Vastaus on valmisteltu yhteistyössä kasvun ja oppimisen toimialan esikunnan, suomenkielisen perusopetuksen tulosyksikön ja ruotsinkielisten sivistyspalvelujen kesken. Lautakuntavalmistelussa on kuultu kasvun ja oppimisen toimialan eri asiantuntijoita, Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen ja PK-seudun kaupunkien asiantuntijoita sekä Espoon perusopetuksen rehtoreita. Oppilaille järjestettiin mahdollisuus vastata kyselyyn koulupäivän aloituksesta ja sen myöhentämisen vaikutuksista. Kyselyyn vastasi yhteensä yli 3 600 viime lukuvuoden 6.-, 7.- ja 8.-vuosiluokkalaista. Valmistelun aikana lähetettiin lausuntopyynnöt luottamusmiehelle sekä Espoon kaupungin nuorisovaltuustolle. Lausunnot liitteenä.

Koulupäivän alkamisajankohdat yläkouluissa ja yhtenäisissä peruskouluissa keväällä 2025 ovat:

1. 08.00	2
2. 08.10	2
3. 08.15	17
4. 08.20	2
5. 08.30	10

Oppilaiden hyvinvointi

Hyvinvointinäkökulmasta katsottuna valtuustoaloite tukee Espoon kaupungin valtuustokauden tavoitetta olla oppimisen ja sivistyksen kärkikaupunki sekä kasvun ja oppimisen toimialan strategian ja KOTO-tarinan toteuttamista, jossa oppimisen perustana on hyvinvointi ja sen tukeminen.

Vuoden 2023 kouluterveyskyselyssä oppilailta kysyttiin väsymyksestä, uupumuksesta ja myöhästymisistä. Kyselyn mukaan espoolaisista 8.–9. vuosiluokan oppilaista uupumusasteista väsymystä koulutyöstä koki 37 % (v. 2021 38 %, v. 2019 33 %). Heistä 36 % nukkuu arkisin alle 8 tuntia (v. 2021 38 %, v. 2019 33 %). Myöhästymisiä heillä oli vähintään viikoittain 15 % (v. 2019 14 %).

Lainsäädäntö, perusopetussuunnitelma

Koulun tehtävänä on tukea oppilaiden oppimista, kehitystä ja hyvinvointia yhteistyössä kotien kanssa. Kouluyhteisö ohjaa ymmärtämään, että jokainen vaikuttaa toiminnallaan niin omaan kuin toistenkin hyvinvointiin, terveyteen ja turvallisuuteen. Oppilaita kannustetaan huolehtimaan itsestä ja toisista, harjoittelemaan oman elämän ja arjen kannalta tärkeitä taitoja sekä lisäämään ympäristönsä hyvinvointia.

Espoon perusopetuksen opetussuunnitelmassa oppilaan koulupäivä järjestetään niin, että siitä muodostuu oppilaan kannalta turvallinen ja eheä, oppituntien ja koulun kerhotoiminnan sekä mahdollisen iltapäivätoiminnan muodostama mielekäs kokonaisuus. Tämä tukee lasten tervettä kokonaiskasvua ja -kehitystä, lasten ja perheiden hyvinvointia sekä perusopetuksen tavoitteiden saavuttamista.

Lainsäädännön näkökulmasta koulutuksen järjestäjällä on autonomia koulujen alkamisaikojen säätämiseen. Laki määrittää tuntijaon, eli sen, montako oppituntia kutakin oppiainetta viikossa opiskellaan. Voimassa olevan Espoon suomenkielisen perusopetuksen tuntijaon mukaan 7–9 vuosiluokkien oppilaiden vähimmäistuntimäärä on 30, josta valinnaisaineet nostavat tuntimäärää 1–2 vuosiviikkotuntia ja Espoon urheiluluokilla opiskelevilla 2 vuosiviikkotuntia.

Perusopetuksen opetussuunnitelmaan kuuluu kaikille yhteisten aineiden lisäksi valinnaisia aineita. Valinnaiset aineet, kuten kielet ja taito- ja taideaineiden valinnaiset tunnit sijoitetaan usein koulupäivän alkuun tai loppuun, jolloin ne oppilaat, jotka eivät opiskele kyseistä valinnaista ainetta voivat aloittaa koulupäivän myöhemmin tai lopettaa sen aikaisemmin. Mikäli ensimmäiset tunnit alkaisivat vasta kello 9 se siirtäisi ensimmäisten ja viimeisten oppituntien alkamista tunnilla eteenpäin, koska perusopetuksessa ei oppilaalla saa olla työjärjestyksessä opetuksettomia tunteja koulupäivän aikana. Perusopetusasetuksessa on linjattu, että perusopetuksen kahdella ensimmäisellä vuosiluokalla oppilaan työpäivään saa kuulua enintään 5 oppituntia ja muina vuosina enintään 7 oppituntia.

Oppilaskyselyn tulokset

Perusopetuksen 6.–8.-vuosiluokan oppilaille lähetettiin Wilman kautta kysely, jossa oppilaiden oli mahdollisuus vastata koulupäivän alkamisajan muuttamista koskeviin kysymyksiin. Kysely toteutettiin ajalla 9.-23.5.2025 ja vastaajien kokonaismäärä oli yhteensä yli 3 600 oppilasta.

Kyselyn perusteella yli puolet vastaajista (55 %) puolsi koulupäivien alkamista klo 9.00. Oppilaat kokivat koulupäivien myöhentämisen vaikuttavan positiivisesti hyvinvointiin ja jaksamiseen. Koulupäivän alkamisajan myöhentämisellä koettiin kuitenkin olevan heikentävä vaikutus vapaa-ajan toimintaan. Valtaosa vastaajista pitikin koulupäivän myöhäisempää päättymistä haitallisena harrastamiselle, vapaa-ajan määrälle ja perheen, läheisten ja ystävien kanssa vietetylle ajalle. Avoimissa vastauksissa vastaajat ehdottivat kompromissia, jossa koulupäivä alkaisi klo 8.30-8.45.

Oppilaskyselyn tulokset on kuvattu myös oheismateriaalissa.

Henkilöstön ja rehtoreiden näkemys

Henkilöstöä edustava pääluottamusmies totesi lausunnossaan, että yläkoulujen aineenopetusmalliin ei sovi oppituntien myöhentäminen aamuista, sillä se siirtää oppitunnit aiempaa myöhemmäksi iltapäivisin. Opettajat kokevat aamutunnit yleisesti hyvän työrauhan ja tehokkaan oppimisen ajaksi. Yläkouluille on Espoossa asetettu linjaus, että koulupäivän tulee päättyä kaikilla yläkoulujen oppilailla keskiviikkoisin kuudennen tunnin jälkeen, jotta jokaisella oppilaalla olisi käytettävissä nk. harrasteaika koulutyötä tukeviin harrasteisiin, joita kaupunki tarjoaa nuorille runsaasti. Koulupäivän myöhentäminen vähentäisi myös opettajien yhteiseksi tarkoitettua suunnittelu-aikaa yhteistyössä kollegojen kanssa sekä seuraavaan päivään valmistautumiseen varattavissa olevaa aikaa.

Rehtoreilta sekä suomenkielisen perusopetuksen aluepäälliköiltä saatujen näkökulmien mukaisesti koulupäivän aloituksen myöhentäminen tunnilla

tekee lukujärjestysten laatimisen haastavaksi, sillä oppilaiden lukujärjestyksissä yläkoulun aikana ei saa olla hyppytunteja. Yläkoulun oppilaiden määrä on Espoossa kasvussa ja monessa koulussa ollaan tilakapasiteetin ylärajalla jo nyt. Puuttuva aamutunti ruuhkauttaisi jo ennestään täyden yläkoulun lukujärjestyksen. Tämä vaikeuttaisi myös joustavien opetusjärjestelyiden ja oppilaiden tuen toteuttamisen.

Koulupäivän myöhentäminen aiheuttaisi lisävälipalatarpeen oppilaille, mikäli koulupäivä jatkuisi klo 17 saakka. Rehtoreiden näkemyksen mukaan myöhentäminen vaikuttaisi myös oppilaiden vapaa-aikaan, sillä tällä hetkellä harrastukset alkavat usein klo 16 tai klo 17 pääkaupunkiseudulla.

Koulupäivien aloitusaikojen muuttaminen muuttaisi myös rehtoreiden, koulusihteereiden, opetushenkilöstön, laitoshuoltajien ja vahtimestareiden sekä LUVN:n työntekijöiden työaikaa ja saattaisi osaltaan lisätä henkilöstön saatavuusongelmia.

Espoon nuorisovaltuuston lausunto

Espoon nuorisovaltuusto ei pidä lausunnossaan hyvänä ajatuksena muuttaa kouluaamuja alkamaan myöhemmin. Nuorisovaltuuston mukaan kello 9 aamut tarkoittavat myös myöhemmin loppuvia kouluaikoja. Tämä myöhäistäisi harrastuksien alkamisaikoja ja siten myös nukkumaanmenoajoja. Espoon nuorisovaltuusto ehdottaa, että koulun alkamisaikaa voitaisiin myöhentää enintään 15 minuutilla. Se olisi nuorisovaltuuston mukaan inhimillisempi vaihtoehto, sillä se helpottaisi pitkän matkan kulkijoita.

Pääkaupunkiseudun ratkaisut koulupäivien alkamisajankohtiin

Helsingissä ja Vantaalla on käsitelty vastaavia aloitteita. Helsingissä kasvun ja koulutuksen lautakunta päätti suositella syksystä 2019 alkaen peruskoulujen yläkoululaisten koulupäivien aloitusajankohtaa klo 8:30–9.00 välille. Edellä mainittu lautakunta totesi vastauksessaan, että huomiot nuorten unentarpeesta ja koulukäynnin myöhentämisestä ovat tarpeellisia ja tarkoituksenmukaisia. Rehtorit, opettajat ja oppilaat osallistuvat koulukohtaiseen valmisteluun koskien koulupäivien alkamista huomioiden kuitenkin säädökset koulupäivien pituuksista.

Vantaalla asian käsittelyn yhteydessä yläkoulujen rehtorit eivät nähneet perusteita lähteä kokeilemaan koulun aloitusta klo 9.00. Rehtorien näkemyksen mukaan koulun alkamisajankohdan myöhentäminen on hetkellisesti vähentänyt myöhästelyä, mutta ei ratkaise ongelmaa pitkällä aikavälillä. Myöhäisempi koulun aloitus ei välttämättä ratkaise nuorten väsymystä, vaan saattaisi johtaa entistä myöhäisempiin nukkumaanmenoaikoihin. Tämä lisäisi haasteita myös lukujärjestysten ja työjärjestysten laatimiseen.

Johtopäätökset

Johtopäätökset valtuustoaloitteeseen koulupäivien muuttamisesta aikaisintaan yhdeksältä alkaviksi koulupäiviksi kaikissa Espoon yläkouluissa:

1. Myöhempi koulunkäynnin aloittaminen tukisi murrosikäisten nuorten unirytmää. Riskinä on kuitenkin unirytmän siirtyminen edelleen myöhemmäksi.
2. Mikäli koulupäivien aloitusta siirrettäisiin yhdeksään, se vaikuttaisi merkittävästi koulupäivän jälkeiseen vapaa- ja harrastusaikaan.
3. Henkilöstön näkökulmasta työajan painottuminen pidemmälle iltapäivään tuo haasteita perheen ja työn yhteensovittamisessa.
4. Oppilaskyselyn yhteenvetona voidaan todeta oppilaiden toive koulun aloitusajan myöhentämisestä, mikä ei kuitenkaan saisi pidentää koulupäivää harrastusten ja vapaa-ajan kustannuksella.
5. Rehtoreiden näkemyksen mukaan koulupäivän myöhentämistä klo 9 alkavaksi ei voida toteuttaa lukujärjestysteknisistä syistä eikä koulun tilankäytön syistä.
6. Niissä yläkouluissa tai yhtenäiskouluissa, joissa on käytössä koulupäivän aloitus 8.30, kokemukset ovat positiivisia. Myöhempi aloitus klo 9 ei kuitenkaan enää toimisi tilojen riittämisen, iltakäytön, oppilaiden harrastusten ja henkilökunnan riittävyyden vuoksi.

Johtopäätöksenä kasvun ja oppimisen toimiala suosittaa yläkouluikäisten oppilaiden kouluille, että ne kokeilisivat koulupäivän aloittamista klo 8.30 kokemusten saamiseksi yhteistyössä oppilaiden ja huoltajien kanssa.

Kasvun ja oppimisen toimiala suosittaa osallistavaa keskustelua oppilaiden ja huoltajien kanssa arjen hallinnan taitojen jatkuvasta vahvistamisesta opetussuunnitelman perusteiden tavoitteiden mukaisesti, sekä oppilaiden kanssa virkistystä ja jaksamista tukevien toimintatapojen sisällyttämistä koulutyön arkeen.

Päätöshistoria

Liitteet

11 Äänestystulosraportti 24.9.2025 § 246

Oheismateriaali

- Ei julkaista, Nuorisovaltuuston lausunto valtuustoaloitteeseen koulujen alkamisajoista, sisältää henkilötietoja
- Ei julkaista, Rehtoreiden kommentit kun koulupäivä alkaa klo 8.30, sisältää henkilötietoja
- Lausunto_Espoon opettajat
- Oppilaskysely_saate rehtoreille

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

70/83

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 246

24.09.2025

- Rehtorikysely
- LTK OPPILASKYSELY Koulupäivän aloituksen myöhentäminen

Tiedoksi

Asianumero 1909/02.05.00/2025

Kasvun ja oppimisen lautakunta 24.09.2025 § 247

§ 247

Lausunto valtuustoaloitteeseen ohjausta varhaiskasvatusmaksujen tuloksetvityksen tekemiseen turhien perintäprosessien välttämiseksi

Valmistelijat / lisätiedot:
Talmat Maarit
Reimars Mia
Koiso-Kanttila Maija
Askolin-Berggren Anni
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kasvun ja oppimisen toimialajohtaja Narvo-Akkola Merja

Kasvun ja oppimisen lautakunta antaa selostusosan mukaisen lausunnon valtuutettu Henna Partanen ja 20 muun kaupunginvaltuutetun 28.4.2025 jättämään valtuustoaloitteeseen ohjausta varhaiskasvatusmaksujen tuloksetvityksen tekemiseen turhien perintäprosessien välttämiseksi.

Käsittely

Puheenjohtaja Laiho ehdotti Wallsin kannattamana asian jättämistä pöydälle.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko pöydällepanoehdotus yksimielisesti hyväksyä. Koska sitä ei vastustettu, puheenjohtaja totesi sen tulleen yksimielisesti hyväksytyksi.

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta:

Asia jätettiin yksimielisesti pöydälle.

Selostus

Valtuustoaloite
Henna Partanen ja 20 muuta kaupunginvaltuutettua ovat 28.4.2025 jättäneet valtuustoaloitteen, jossa esitetään, että:
- kaupunki selvittää perintään päätyvien varhaiskasvatusmaksujen määrän ja syyt maksamatta jättämiselle.
- kaupunki ryhtyy viipymättä lisäämään perheiden neuvontaa ja ohjeistusta varhaiskasvatusmaksujen tuloksetvitysten tekemiseksi oikein ja ajallaan syyttä perintään päätyvien maksujen vähentämiseksi.

- kaupunki varmistaa etenkin maahanmuuttajataustaisten vanhempien ymmärryksen tuloksetyten tekemisen tärkeydestä ja tarvittaessa antaa opastusta eVaka-järjestelmän käytössä.

Vastaus

Espoon kaupungin varhaiskasvatusmaksujen perintään päättyy vuosittain huomattava määrä laskuja. Vuonna 2024 perintään meni 14 402 laskua, yhteisarvoltaan 1,8 miljoonaa euroa. Näistä 2 391 laskua on edelleen aktiivisessa perinnässä. Lisäksi noin 4000 asiakasta jättää toistuvasti maksamatta vähintään kolme laskua vuodessa.

Syitä maksamatta jättämiselle ovat muun muassa:

- Laskun erääntyminen ennen yleistä palkkapäivää (15. päivä), jolloin lasku siirtyy perintään 16 päivän kuluttua eräpäivästä.
- Asiakas ei välttämättä ole tietoinen siitä, että laskut ohjautuvat Suomi.fi-palveluun tai johonkin muuhun sovellukseen. Lisäksi asiakas on saattanut sulkea ilmoitukset laskun saapumisesta kyseiseen sovellukseen, mikä voi johtaa siihen, ettei laskun saapumisesta tule erillistä ilmoitusta.
- Asiakkailla on usein puutteellinen ymmärrys tuloksetyksen merkityksestä ja siitä, että tuloksetyys tulee tehdä vähintään kerran vuodessa. Tämä korostuu erityisesti maahanmuuttajataustaisten vanhempien keskuudessa, mutta koskee myös monia suomalaisia asiakkaita. Verohallinnon tulorekisteriyksikön antaman ohjeen mukaan kunta ei voi varhaiskasvatusmaksun määräämistä varten tarkistaa tulorekisteristä asiakkaan tulotietoja ilman asiakkaalta saatua suostumusta. Suostumus on kertaluonteinen. Yleinen harhaluulo on, että kun suostumus tulorekisterin käyttöön on kerran annettu, tulot tarkistetaan automaattisesti vuosittain.

Kaupunki on jo ryhtynyt toimiin:

- Syksyn asiakasmaksukirjeeseen on lisätty ohjeistava saate.
- Yhteistyötä asiointipisteiden ja kotouttamispalveluiden kanssa on vahvistettu, jotta asiakkaat saavat tukea asiointiin kasvotusten, chatin tai videopuheluiden välityksellä. Asiointipisteiden henkilöstöä on koulutettu palveluiden sisällöstä, ja asiakaspalvelijoiden tueksi on perustettu sisäinen Teams-kanava, jossa voi kysyä neuvoa ja jakaa tietoa.
- YouTube-video tuloksetyksestä on julkaistu englanniksi.
- Huoltajille lähetetään muistutusviesti, kun aiemmin ilmoitettu tulotieto on vanhenemassa. Lisäksi, kun lapsi aloittaa varhaiskasvatuksen, lähetetään muistutus tuloksetyksen tekemisestä lapsen kanssa samassa taloudessa asuville aikuisille.
- Vuonna 2024 asiakasmaksutiedotetta on selkeytetty ja muokattu selkokielisemmäksi, jotta se olisi helpommin ymmärrettävissä kaikille asiakkaille.
- Varhaiskasvatusyksiköissä korostetaan aloituskeskusteluissa huoltajille maksullisuuden ja tuloksetyksen merkitystä. Molempien samassa taloudessa asuvien huoltajien tulee aina tehdä oma henkilökohtainen tuloksetyys.

- Asiakasmäärä on kasvanut merkittävästi, minkä vuoksi asiakasmaksutiimin henkilöstöä on lisätty ja lisätään edelleen. Tavoitteena on varmistaa, että tulokset ehditään käsitellä ajallaan ja estää laskujen aiheuton siirtyminen perintään. Asiakkaat ovat myös entistä tarkempia tulojen ilmoittamisessa ja tekevät tulokset useammin vuoden aikana.
- Tarjoamme puhelinpalvelua kolmena päivänä viikossa, vastaamme sähköposteihin ja viestimme tulokset tietojen puutteista eVakan kautta. Asiakas voi saada eVaka-tukea myös palveluaikojen ulkopuolella. Pyrimme ohjeistamaan asiakkaita mahdollisimman selkeästi esimerkiksi lähettämällä suoria viestejä tai päivittämällä kotisivujen ohjeita.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

- Valtuustoaloite ohjausta varhaiskasvatusmaksujen tulokset tekemiseen

Tiedoksi

Kasvun ja oppimisen lautakunta 24.09.2025 § 248

§ 248

Lausunto valtuustoaloitteeseen toisen asteen yrittäjyyskasvatuksen ohjelmasta

Valmistelijat / lisätiedot:
Tuulosniemi Susan

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kasvun ja oppimisen toimialajohtaja Narvo-Akkola Merja

Kasvun ja oppimisen lautakunta antaa selostusosan mukaisen lausunnon Marika Räfin ja 30 muun kaupunginvaltuutetun 28.4.2025 jättämään valtuustoaloitteeseen toisen asteen yrittäjyyskasvatuksen ohjelmaksi.

Käsittely

Puheenjohtaja Laiho ehdotti Wallsin kannattamana asian jättämistä pöydälle.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko pöydällepanoehdotus yksimielisesti hyväksyä. Koska sitä ei vastustettu, puheenjohtaja totesi sen tulleen yksimielisesti hyväksytyksi.

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta:

Asia jätettiin yksimielisesti pöydälle.

Selostus

Marika Räf ja 30 muuta valtuutettua jättivät 28.4.2025 valtuustoaloitteen, jossa edellytetään esitystä toisen asteen yrittäjyyskasvatusohjelmasta. Aloitteessa todetaan, että tulevien yrittäjien valmentaminen on aloittava jo nuorena, mutta suurella osalla nuorista ei ole lainkaan kosketuspintaa yrittäjyyteen. Tästä syystä on tärkeää, että viimeistään toisella asteella nuorille tarjotaan riittävät tiedolliset ja taidolliset valmiudet yrittäjyyteen. Yrittäjyyskasvatuksella myös tuetaan nuorten yrittäjäidentiteetin kehittymistä ja annetaan heille valmiuksia toimia tulevaisuuden työmarkkinoilla. Suomen kansainvälisen kilpailukyvyyn näkökulmasta yrittäjyyden opetukseen kannattaa panostaa. Työelämä on murroksessa ja

yhä useamman nuoren tulevaisuudessa yrittäjyys tulee olemaan keino työllistää itsensä.

Aloitteen mukaan oppiaineisiin integroitu yrittäjyyskasvatus ei korvaa yrittäjyyden opetusta, joka painottaa käytännön oppimista ja opiskelijoiden osallistumista. Tavoitteena tulee kannustaa nuoria kehittämään yrittäjyystaitoja, yrittäjämäistä ajattelua ja toimintatapaa. Se antaa valmiuksia työelämää varten huolimatta siitä, tuleeko nuoresta tulevaisuudessa lopulta yrittäjä vai ei.

Taustaa:

Voimassa olevan kansallisen opetussuunnitelman perusteiden mukaan nuorten lukiokoulutuksessa opiskelijalla tulee olla mahdollisuus kehittää jatko-opintovalmiuksiaan, kansainvälistä osaamista sekä työelämä- ja yrittäjyysosaamistaan (lukiolaki 714/2018, 13 §).

Yrittäjyystaidot ovat monipuolinen kokonaisuus, joka kattaa sekä konkreettisia osaamisalueita että ajattelutapoja. Ne liittyvät laajemmin kykyyn toimia aloitteellisesti, ratkaista ongelmia ja luoda arvoa erilaisissa ympäristöissä – olipa kyseessä työelämä, opiskelu tai yhteiskunnallinen toiminta.

Yrittäjyysosaaminen ja -taidot sekä yrittäjämäinen ajattelu ja -toimintatavat nousevat esiin useassa eri kohdassa lukio-opintoja. Nämä ovat kirjattuna niin valtakunnalliseen kuin Espoon paikalliseen opetussuunnitelmaan, eri oppiaineisiin integroituna ja laaja-alaisena osaamisena. Opiskelijoiden kiinnostusta on luonnollista viedä näissä kohdin eteenpäin yrittäjyyden pariin. Kooste Espoon kaupungin suomenkielisen lukiokoulutuksen opetussuunnitelmaan kirjatusta opintojaksoista, joista löytyy yhteys yrittäjyyteen, on lisätty oheismateriaaleihin.

Lukio linjaa lukiokohtaisessa opetussuunnitelmassa yhteistyöstään työelämän, kuten yritysmaailman sekä julkisen ja kolmannen sektorin edustajien kanssa.

Korkeakouluyhteistyö, työelämäyhteistyö ja kansainvälisyysyhteistyö sekä talousosaaminen voivat toimia yrittäjyyden ponnahduslautana. Luontevia yhtymäpintoja löytyy niin matematiikan, yhteiskuntaopin kuin ohjelmoinnin, robotiikan, luonnontieteiden, kielten, liikunnan ja taiteiden parista.

Jokaisella opiskelijalla lukiossa tulee lainkin mukaan olla mahdollisuus tutustua ja kehittää työelämä- ja yrittäjyysosaamistaan ja näin toimimme myös Espoossa. Opetussuunnitelmaan on kirjattu, että oppimiseen tarjotaan tilaisuuksia myös autenttisissa työympäristöissä, kuten yrityksissä, muissa työelämän organisaatioissa tai omassa harjoitusyrityksessä.

Opiskelutahti on lukiossa erittäin tiivis ja määräajassa valmistuminen vaatii hyvinkin täysiä lukujärjestyksiä ja pitkiä päiviä. Ylioppilaskirjoituksiin valmistautuminen ohjaa vahvasti opintojen suuntaa ja valinnaisia opintoja. Tunnistamme myös haasteen siitä, että yrittäjyyskasvatusta on tyypillisesti ollut usein vain muutamien asiasta innostuneiden opettajien varassa.

Tiukentuneen taloustilanteen vuoksi on lukiokoulutuksesta jouduttu karsimaan paljon valinnanvaraisuutta. Olemme pohtineet tästä huolimatta mahdollisuuksia tarjota laadukasta ja antoisaa yrittäjyyskasvatusta sitä haluaville lukiolaisillemme ja luoda innostuksen siemeniä heille, joille yrittäjyys ei ole vielä tuttua.

Toiselle asteelle ei ole mielekästä Espoossa laatia yhteistä ohjelmaa, sillä ammatillisen ja lukiokoulutuksen luonne, toteuttamistapa ja tuntirakenne poikkeavat niin suuresti toisistaan. On kuitenkin tärkeää löytää yhteistyön muotoja eri toimijoiden välillä ja tarjota yrittäjyyskasvatusta nuorelle verkostomaisesti eri elämänvaiheissa mielekkäällä ja innostavalla tavalla. Nyt laadittavalla yrittäjyys- ja talouskasvatusohjelmalla pyritään ennen kaikkea saavutettavuuteen sekä yhdenvertaisuuteen.

Valtuustoaloitteessa esitetään nuorten yrittäjyyskasvatuksen nostamista Yritysten ja yrittäjyyden Espoo -kehitysohjelman yhdeksi painopisteeksi. Kehitysohjelman hyötytavoitteet valmistellaan syksyn aikana, ja valtuusto päättää niistä alkuvuodesta 2026. Valtuustoaloitteessa tehty ehdotus viedään tiedoksi ohjelman ohjausryhmälle tavoitteiden valmistelun käynnistyessä.

Lukioissa toteutetaan tällä hetkellä yrittäjyys- ja talouskasvatusta seuraavasti:

-Vuosi yrittäjän Intro (NYT).

-Vuosi yrittäjänä (NYT).

-Sijoittajakoulu (NYT).

Oheismateriaaleissa kooste NYT:n toiselle asteelle tarkoitettua opetusmateriaaleista.

-Laurea-ammattikorkeakoulussa jo useana vuotena toteutettu erittäin suosittu kahvilatyön opintojakso (2 op) on erinomainen esimerkki onnistuneesta korkeakouluyhteistyöstä. Siinä opiskelijat saavat konkreettista kokemusta useista yrittäjyyteen liittyvistä taidoista, kuten kahvilatyön perusteista, kahvilatuotteiden tuotetietodesta, myynnistä ja markkinoinnista, kahvilatuotteiden suunnittelusta, kahvilakonseptin suunnittelusta ja asiakaspalvelusta. Opintojakso tarjotaan lukiolaisille sekä syksyisin että keväisin ja sinne mahtuu vuosittain jopa 50 lukiolaista.

-Lukioissa hyväksiluetaan 4H-yrittäjyysohjelman suorituksia. Toisen asteen koulutus ja nuorisopalvelut ovat samaa tulosyksikköä. Nuorisopalvelut järjestävät yhteistyössä 4H-yhdistyksen kanssa maksuttomia 4H-yrityskoulutuksia, joita markkinoidaan myös Espoon lukiolaisille (mm.

Instagram-tilillä). Koulutukset ovat ensisijaisesti 18–25-vuotiaille espoolaisille nuorille. Koulutuksen jälkeen nuori voi perustaa oman yrityksen ja saada 300 € yrityssetelin. Seuraava koulutus alkaa 30.9.2025.

- Lukioissa kannustetaan lukion ulkopuolisten yrittäjyys- ja talouskasvatuksen opintoihin (mm. korkeakouluissa) ja ne hyväksiluetaan osaksi opintoja. Myös työkokemuksesta voi saada opintopisteitä.
- Lukioiden oma toiminta, esim. kummiyritykset, kerho-/klubitoiminta.

Keskeisimmät toteutukset ja yhteistyötahot

Nuorten yrittäjyys ja talous NYT

- Sijoittajakoulu - opiskele sijoittamista ja osakesäästämistä
- Innovaatioleiri, joka on osa Vuosi Yrittäjänä -kokonaisuutta, mutta hyödynnettävissä myös erikseen.
- Vuosi yrittäjänä sekä kevyempi toteutus Vuosi yrittäjänä Intro. Vuosi yrittäjänä -ohjelma on nimetty Opetus- ja kulttuuriministeriön Yrittäjyyslinjauksissa (2017) yhdeksi keinoksi toteuttaa uusien opetussuunnitelmien mukaista yrittäjyyskasvatusta toisella asteella.
- Yrittäjyysohjelman käyneiden nuorten NYT-lähettiläinen kouluvierailut <https://nuortennyt.fi/opettajille/lahtetilastoiminta/>
- Uskalla yrittää -yrittäjyystapahtumat nuorille: <https://nuortennyt.fi/uskallayrittää/>
- Yrittäjyystapahtumat mahdollistavat nuorille verkostoitumisen toisten yrittäjähenkisten nuorien kanssa.
- Kansainvälisyydestä kiinnostuneille nuorille on tarjolla Virtual Expo, joka on virtuaalitapahtuma eri maiden Vuosi yrittäjänä -opiskelijoille.
- Duunikoutsi-työelämäsovellus: <https://nuortennyt.fi/palvelu/duunikoutsi/>
- Maailman suurin etätET: <https://nuortennyt.fi/etatet/>

Pörssisäätiö

- Pörssilähettiläskoulutus
- Rahaviikko-tapahtuma
- Opiskelijoiden Pörssipäivä -tapahtuma
- Pörssikurssi verkossa
- Sijoituskoulu
- Kansainvälinen Rahaviikko

4H-yrityskoulutus

Perusta oma 4H-yritys - Suomen 4H-liitto

Korkeakouluyhteistyö

Aaltoes (Aalto Entrepreneurship Society)
<https://courses.minnalearn.com/en/courses/startingup/> (Aalto-yliopisto)
<https://talouskurssi.fi/> (Taloustieteen keskus Helsinki GSE)

Opetushallituksen avointen oppimateriaalien kirjaston yrittäjyysmateriaalit lukiokoulutukseen

Avointen oppimateriaalien kirjasto (aoe.fi) (Hakuehto: Yrittäjyys. Koulutusaste: Lukio). Mm. Bisnekset verkkoon -kurssisisällöt

(Yritystoiminnan suunnittelu, Yrityksessä toimiminen sekä Yrittäjyys ja yrittäjämäinen toiminta).

Toisen asteen yrittäjyys- ja talouskasvatusohjelma lukiokoulutuksessa - Konkreettiset muutokset

-Lukiolinjalle on perustettu n. 5 hengen työryhmä, jonka tehtävänä on mm. edistää työelämä- ja yritysysteistyötä. Näin pystymme kehittämään yrittäjyyttä jatkossakin laajalla asiantuntijuudella. Työryhmä valmistelee lopullisen esityksen yrittäjyys- ja talouskasvatuksesta lukiokoulutuksen johtoryhmälle hyväksyttäväksi lukuvuoden 2025–26 aikana.

-Yrittäjyyskasvatusohjelma kirjataan Espoon lukiokoulutuksen laatukäsikirjaan. Näin teemme ohjelman näkyväksi kaikille lukioille ja opettajille samanarvoisesti.

-Ohjelmassa kokoamme yrittäjyys- ja talouskasvatukseen liittyvän tarjonnan yhteen paikkaan ja kirjoitamme selkeät ohjeet sekä opettajille että opiskelijoille siitä, miten yrittäjyys- ja talouskasvatuksen opintoja voi Espoon lukioissa opiskella.

-Ohjelmassa tulisi tarkastella nuorten yrittäjien polkua Espoossa lukiokoulutuksen osalta yhdessä sidosryhmien kanssa ja pyrkiä luomaan mahdollisuuksia tutustua ja kokeilla yrittäjyyttä nuorten eri elämänvaiheissa.

-Yhteiskuntaopin ja matematiikan opettajia sekä opinto-ohjaajia tiedotetaan yrittäjyys- ja talouskasvatuksen ohjelmasta ja siihen liittyvistä materiaaleista. Kehittäjäopettajilla on tässä keskeinen rooli. Vuoden 2025 loppuun varataan yhteistyötapaaminen aineenopettajien ja NYTin välillä.

-Lukioiden oman ys-ajan hyödyntäminen opettajien koulutuksessa (aineryhmittäin tai koko opettajakunnalle)

-Liitteeseen 1 on kerätty nykyisen opetussuunnitelman valtakunnalliset opintojaksot, joissa käsitellään yrittäjyyttä ja yritysysteistyötä. Tämän pohjalta annetaan ko. oppiaineen opettajille syötteitä ja ehdotuksia siitä, miten opetussuunnitelman sisältöjä ja tavoitteita voidaan syventää tarjolla olevilla yrittäjyys- ja talouskasvatuskoulutuksilla. Yrittäjyyttä sivuavat opintojaksot toimitetaan siten astinlautana opetussuunnitelman ulkopuolisiin lisäopintoihin.

-Opinto-ohjauksen opintojaksoissa (OPO1- ja OPO2) käsitellään yrittäjyyttä. Nyt laatimamme ohjelma esittelee näiden opintojaksojen yhteydessä opiskelijoille. Näin he saavat kattavan koosteen siitä, miten he voivat syventää kiinnostustaan yritys- ja taloustaitoihin ja miten se kerryttää heidän lukio-opintojaan tai auttaa mahdollisesti jatko-opintoihin hakeutumisessa.

-Vaikka kiristynyt taloustilanne on pakottanut vähentämään lukiokohtaista valinnaisuutta, pyritään lukioiden jaetuilla opintotarjottimille tarjoamaan kaikille opiskelijoille yhtäläiset mahdollisuudet osallistua talous- ja yrittäjyyskasvatukseen halutessaan. Tämä vaatii selkeää, kohdennettua ja oikea-aikaista tiedotusta.

-Selvitetään onko budjettia palkata yrittäjyyskasvatukseen kehittäjäopettajaa kevääksi 2026.

-Opetussuunnitelmaan lisätään seuraavan päivityksen yhteydessä yrittäjyyskasvatus seuraavasti: Lukio kuvaa korkeakouluysteistyön, kansainvälisen yhteistyön ja työelämäyhteistyön sekä yrittäjyyskasvatuksen toteuttamistavat lukion lukuvuosisuunnitelmassa.

-Yhteisen opetustarjonnan koordinointi.

-Viestintä, tiedottaminen ja markkinointi. Miten tieto erilaisista yrittäjyys- ja talousosaamisen syventämisen mahdollisuuksista on kaikille opiskelijoille saavutettavaa ja samanaikaista? Espoon lukiodien Instagram-tilillä on tuotu esiin Vuosi yrittäjänä -ohjelman aluekilpailuja ja finaaleja, joissa Espoon lukiot ovat olleet hienosti edustettuna ja pärjänneet hyvin.

Yhteistyökumppanit ja -tahot

-Jatkamme ja tiivistämme yhteistyötä Nuorten yrittäjyys ja talous NYTin kanssa asiantuntijaroolissa muun muassa yrittäjyyden ja opetussuunnitelman yhteensovittamisessa, laatukäsikirjan laatimisessa sekä kuulemassa Espoon tarpeita ja toiveita yrittäjyyskasvatuksen kehittämiseksi.

-Selvitetään ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen yhteistyön mahdollisuuksia. Omniassa hyödynnetään aktiivisesti NYTin Vuosi yrittäjänä -ohjelmaa ja tarjotaan pakollisia ja valinnaisia yrittäjyyden opintojaksoja.

-Yhteistyötä Espoon kaupungin Elinkeino-tulosyksikön ja Business Espoo -yrityspalveluverkoston (ml. Espoon yrittäjät, Helsingin seudun kauppakamari) kanssa olisi mahdollista kehittää ja yhdessä miettiä tapoja tukea oppilaitosten yrittäjyyskasvatusta esim. vierailujen ja materiaalin muodossa.

-Korkeakouluysteistyö, kuten Aalto-yliopisto, Aaltoes ja Laurea ammattikorkeakoulu.

-Etsitään mahdollisuuksia hyödyntää omia opiskelijoita/alumneja, joilla on yrittäjyystaustaa. Nuorille on tärkeää kuulla samaistuttavia yrittäjyystarinoita.

Resurssihaasteiden myötä on tärkeää etsiä uusia tapoja suorittaa opintoja opetussuunnitelman ulkopuolelta, kuten:

1) Kesäkuun alkupuolella pidettävään kesälukioon on suunnitteilla talous- ja yrittäjyystoteutuksia, kuten esimerkiksi NYTin innovaatioleiri ja sijoittamisen alkeet (esim. säästösijoitussuunnitelma) sekä pörssisäätiön koulutuksia.

2) Opetustoiminnan ulkopuolisen kerhotoiminnan hyödyntäminen. Tähän tarjontaan sopisi hyvin esim. NYTin sijoittajakoulu ja Vuosi yrittäjänä -ohjelmat sekä Pörssisäätiön ohjelmat. Kerhoa voisi vetää joko opettaja, oman lukion opiskelija (esim. pörssilähettiläs) tai lukion alumni (esim. kauppakorkeakoulun opiskelija). Tästä toiminnasta hyvänä esimerkkinä Otaniemen lukiossa toimiva sijoittajaklubi
<https://www.espoo.fi/fi/muu-koulun-toiminta-otaniemen-lukio#sijoittajaklubi-58651>

3) Opiskelijoille laaditut itsenäisesti suoritettavat opinnot (kuten Pörssisäätiön pörssilähettiläsohjelma) tarjoavat hyviä mahdollisuuksia kerryttää osaamista. On tärkeää, että nämä mahdollisuudet tuodaan opiskelijoille näkyväksi.

4) Syksystä 2025 Espoon lukiokoulutuksessa käyttöön otettu aktiivisuusportfolio mahdollistaa nyt uudella tavalla osaamisen näkyväksi tekemisen. Aktiivisuusportfolioon opiskelija kerää opetussuunnitelman ulkopuolista toimintaa, josta voidaan myöntää laajuuden mukaan 1–2 opintopistettä. Aktiivisuusportfolion yksi kymmenestä osa-alueesta on yrittäjyys ja taloustaidot. Osion ohjeissa esitellään erilaisia yrittäjyys- ja taloustaitojen tapoja, joita opiskelija voi kerryttää lukio-opintojen aikana. Näitä ovat mm. yritysprojektit, startup-ideat, osallistumisen yrittäjyyskursseille tai -kilpailuihin, sijoittamiskoulutus, taloustaitojen kehittäminen tai näihin liittyvät projektit, vierailukokemukset (yrityksiin, Suomen pankkiin jne.), Nuorten yrittäjyys ja talous NYT:n tarjoama koulutus, Pörssilähettiläänä toimiminen tai paikallisten valinnaisten yrittäjyyteen ja taloustaitoihin liittyvien suoritettujen opintojaksojen sisältöjen esittely.

Yhteenveto

Edellä esitettyyn pohjaten toteamme, ettei yhden yhteisen yrittäjyyskasvatusohjelman rakentaminen kaupunkitasoisesti ole tarkoituksenmukaista vaan nuorten yrittäjyyskasvatuksessa kannattaa hyödyntää oppilaitoskohtaisia vahvuuksia ja olemassa olevia yritys- ja työelämä yhteyksiä. Lisäksi oppilaitosten käytössä on laaja kirjo erilaisia valmiita ohjelmia, joita voidaan hyödyntää osana opetusta.

Tietoisuutta erilaisista valmiista ohjelmista tullaan lisäämään toisen asteen oppilaitoksissa (erityisesti lukioissa) ja varmistetaan, että opiskelijalla on mahdollisuus syventää yrittäjyysosaamistaan oppilaitoksesta riippumatta.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

- Espoon kaupungin suomenkielisten lukioiden opetussuunnitelman viittaukset yrittäjyyteen
- Toiselle asteelle suunnatut Nuoret ja Talous NYT opinnot

Tiedoksi

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 233, § 234, § 235, § 236, § 237, § 238, § 239, § 240, § 241, § 242, § 243, § 244, § 246, § 247, § 248

Muutoksenhakukielto

Edellä mainitusta päätöksestä, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain (410/2015) 136 §:n mukaan hakea muutosta.

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 245

Valitusosoitus

Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

Valitusoikeus

Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksella vain se, joka on tehnyt alkuperäistä päätöstä koskevan oikaisuvaatimuksen.

Mikäli alkuperäinen päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa tähän päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksella myös:

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen), sekä
- kunnan jäsen.

Valitusaika

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteet

Kunnallisvalituksen saa tehdä sillä perusteella, että

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä,
- päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Valittajan tulee esittää valituksen perusteet ennen valitusajan päättymistä.

Valitusviranomainen

Kunnallisvalitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
Postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Puhelin: Asiakaspalvelu/kirjaamo 029 56 42069
Faksi: 029 56 42079
Sähköposti: helsinki.hao(at)oikeus.fi (Huom. korvaa sähköpostiosoite at @-merkillä)
Puhelinvaihde: 029 56 42000
Virastoaika: ma - pe klo 8.00 - 16.15

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava:

- 1) päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös);
- 2) miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset);
- 3) vaatimusten perustelut;
- 4) mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä:

- 1) valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
- 2) selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
- 3) asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1020/2024) säädetään. Lisätietoja valituksen maksullisuudesta saa valitusviranomaiselta sekä tuomioistuinlaitoksen sivustolta.